

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštno hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711

Sadjarstvo je važna kmetijska panoga

V nedeljo je imelo osrednje Sadjarsko in vrtnarsko društvo svoj redni občni zbor v Mariboru. Udeležilo se ga je nad 200 odposlancev raznih podružnic iz dravske banovine poleg lepega števila sadjarjev iz mariborske okolice. Poleg zastopnikov bana, oblastev in Kmetijske družbe se je zborovanja udeležil tudi narodni poslanec g. Krejčič. Zbor je vodil podpredsednik g. inženjer Priol in v svojem poročilu zlasti poudarjal važnost sedanjega časa, ki se vse sadjarske države borijo, da ohranijo svoj dosedanji položaj. Z vsemi silami se moramo pripraviti tudi mi ter zato preiti od sedanjega kmečkoga sadjarstva k pridobitnemu. Izuriti moramo množico poklicnih sadjarjev, ki bodo poučevali kmeta ter mu precepili drevje slabe vrste s sortami za izvoz. Povsod moramo naglašati pravilno gnojenje drevja in vse svoje moči posvetiti zatiranju sadnih škodljivcev zlasti s škropljenjem, saj brez zatiranja škodljivcev ni naprednega sadjarstva, niti lepega in za izvoz primerne sadja. Sadovnjake moramo obnoviti brez starih napak. To je na primer, da ne smemo več zasajati opuščenih sadovnjakov z istimi vrstami, ki na istem zemljišču ne morejo uspevati. Še posebno pa moramo skrbeti, da pomnožimo koščičasto in lupinasto sadje. Vnovčevanje moramo urediti v okviru podružnic in ustanoviti zbiralnice in skladišča za sadje, kjer bomo sadje sortirali in pravilno vlagali. S tem bo naš sadjar prišel v narodnem gospodarstvu do večje vloge in bo laže čakal boljših časov za svoje pridelke. Pospesevati pa moramo tudi domačo porabo ter se naučiti sušenja in predelovanja sadja v marmelado, brezalkoholne pijače in sadno vino.

Tajnik Kmetijske družbe g. Kafol se je zahvalil društvu za podporo. Kmetijska družba bo še nadalje krila potrebe domačega trga, zato naj se je pa oklenejo vse podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva.

Iz tiskanega poročila tajnika nadzornika gospoda Skulja povzemamo, da je društvo že prebrodilo najhujše čase in njeno članstvo spet rase, saj ima 8000 članov in 200 podružnic po vsej banovini. Podružnice so prav pridno delovale in imajo v 51 drevesnicah 60.000 drevesc. Še posebej so pa naročile in svojim članom pravilno posadile nad 32.000 drevesc, tako da je društvo obogatilo banovino s 120.000 mladimi sadnimi drevesci. Za vse svoje prekoristno delo je društvo z vsemi podružnicami dobilo le 34.000 dinarjev podpore, razen tega pa tudi razna sredstva za pokončavanje škodljivcev in razno orodje po znižanih cenah in tudi brezplačno. Podpore niso v nikakem razmerju s podporami drugim strokam, ki delno niso niti dobičkonosne, a v sadjarstvu ima naš kmet edino rešitev iz hudih časov. Prirejenih je bilo nešteto predavanj, več tečajev, ogledov in razstav, razen tega pa širi pouk društveno glasilo «Sadjar in vrtnar» v 10.000 izvodih. Neprecenljiva je škoda, ki jo dela zajec, in zato se mora izpremeniti lovski zakon.

Posebno delaven je bil pa tudi drevesničarski odsek. Sadjarsko in vrtnarsko društvo je pripravilo zakon za zaščito koristnih ptic in izročilo banski upravi predlog glede zasajanja banovinskih cest s sadnim drevjem. Zavzemalo se je za ustanovitev prepotrebne vrtnarske šole in za pocenitev sredstev za zatiranje sadnih škodljivcev. Naposled pa poročilo obširno govori o važnosti vnovčevanja sadja ter priporoča sodelovanje s Kmetijsko družbo.

Iz poročila blagajnika profesorja g. Verbiča smo spoznali dobro gospodarstvo društva. Razrešnica je bila seveda izrečena soglasno.

V obširnem in izpodbudnem poročilu je ravnatelj g. Priol priporočal saditev češpelj, sliv, češenj in marelic, zlasti marelic in tudi lupinastega sadja. Poročilo je tako poučno, da bi ga bilo treba natisniti in razširiti po vsej banovini.

Važni so bili predlogi glavnega odbora in podružnic, ki so podali verno sliko resnih stremljenj naših sadjarjev za napredkom. Glavni odbor se je zavzemal za polovično voznino na železnici, ki naj bi je bili deležni odposlanci za zборе in udeleženci poučnih potovanj in tečajev na banovinskih šolah in ustanovah. G. dr. Kovačec je protestiral proti dosedanjemu postopanju železniške uprave, ki ovira prekoristna stremljenja tega važnega gospodarskega društva. Naposled je bil sprejet njegov predlog, naj društvo zahteva četrtinsko voznino. Po poročilu profesorja Verbiča je bila sprejeta ostra resolucija glede zatiranja sadnih škodljivcev. Nato je odbornik ljubljanske podružnice ravnatelj g. Lap predlagal, naj društvo prireja sadne razstave, kjer naj pokaže tudi sodobni tujinski standard. Tajnik ljubljanske podružnice g. Gaber je utemeljeval že večkrat sprejeti predlog glede nastavitve strokovnega tajnika, ki naj ga nastavi društvo iz sedanjega proračuna ali pa izdejavuje od oblastev. Pri tem naj se predvsem ozira na brezposelne

agronome, za pisarniške potrebe naj pa banovini osrednjemu društvu in podružnicam dodeli brezposelne učiteljske abituriente, kakor jih je naklonila že več drugim negospodarskim društvom. Na naših učiteljskih šolah naj se zlasti v letnik porabi za pouk v kmetijstvu in posebno sadjarstvu, saj sedanji mladi učitelji niti cepiti ne znajo več, medtem ko so bili doslej naši učitelji tudi najuspešnejši in najpožrtvovalnejši učitelji naroda v kmetijstvu in sadjarstvu.

Glede vnovčevanja je občni zbor sklenil na predlog g. dr. Kovačeca sklicati sestanek vseh podružnic v Maribor. Z velikim odobravanjem je bil sprejet predlog ljubljanske podružnice, ki ga je utemeljeval tajnik g. Gaber, naj se po vseh mestih in letoviških krajih uvede obvezno serviranje sadja in se tako pomnoži uživanje sadja v korist pridelovalcu in v korist zdravja vseh meščanov. Po vseh hotelih, restavracijah, gostilnah in tudi po tako imenovanih zasebnih kuhinjah naj bo odslej na vseh mizah po dnevni cenah tudi sadje. Pri vsakem obedu naj bo v javnih lokalih tudi sadje, ki pa ne sme biti posebej zaračunano, temveč všteto že v računu za kosilo. Kdor jabolko ali grozdja ne pojé, naj ga podari gladni mladini in brezposelnim, ki prosijo po javnih lokalih. Ta navada je uvedena v Franciji, Švici in drugih državah, pa tudi v mnogih krajih naše države. Za predlog je izrekel občni zbor predlagatelju posebno zahvalo.

S presenečenjem so udeleženci poslušali vsestranske pritožbe, kako je železniška uprava naročila iz južnih krajev drevesca ter jih nasadila ob železniški progi. Drevesca niso nič vredna in po večini okužena, da okužujejo vso okolico. Zato naj železniška uprava vrže drevesca takoj ven in nasadi zdrava drevesca naših drevesničarjev. Zborovalci so čuli tudi pritožbe, kako zapuščeno je drevje ob banovinskih cestah, ki je last banovine, ker banovina ne zatira škodljivcev, čeprav je zatiranje zapovedano s posebnim zakonom. Stanje banovinskih nasadov ob cestah je obupno in zato naj se napravi red tudi tu, da ne bo ves boj kmetovalcev proti sadnim škodljivcem neuspešen. Prihodnji občni zbor bo v Celju. Sprejetih je bilo še mnogo koristnih nasvetov in sprejetih nešteto predlogov raznih podružnic.

Kupujmo domače kmetijsko blago

Po Narodni odbrani se širi pod geslom «Svoji k svojim» živahno gibanje za kupovanje domačega blaga, da se tako podpre naša narodna industrija in da dobi naš človek delo in zaslužek. Odjemalec je namreč tisti, v čigar rokah je usoda našega industrijca in obrtnika, odjemalec lahko prepreči odtok našega denarja v tujino. Odjemalec je, ki z nakupom domačega blaga omogoča zaslužek našemu delavcu, našemu uradniku in vsem neštetim, ki pridejo le z izboljšanjem našega gospodarstva do svojega čeprav skromnega koščka kruha. Koga ne boli srce, ko vidi sestradane in upadle obraze naših brezposelnikov! Ne gre samo za našega ročnega delavca, temveč tudi

za veliko število izobražencev, ki ne morejo kljub svoji sposobnosti in marljivosti dobiti niti majhnega zaslužka.

Prepričani smo, da večina pozdravlja prizadevanje Narodne odbrane, da je nujno potrebno, podpreti dobro domačo industrijo in obrt v hudem boju z močno tujo konkurenco. Čudimo se le, da še ni nihče poudaril potrebe podpiranja naše kmetijske proizvodnje proti tujim uvoznikom. Vsi vemo, v kako hudem položaju je kmetijstvo pri nas, zlasti v naši banovini, in kar nič ni potreben uvoz kmetijskih pridelkov. Ogromni milijoni so že šli čez naše meje za uvoz živil, kakor riža, sočivja in zelenjave, navadnega južnega sadja,

okrasnega cvetja, ribjih izdelkov, raznih pijač in tako dalje.

Kmečko prebivalstvo sestavlja tudi v naši bavnini ogromno večino in je od kmeta predvsem odvisna raba domačih industrijskih izdelkov. Svoječasno je odlični zastopnik industrije hotel dokazati koristnost industrije za kmeta z navedbo, da porabijo industrija in z njo zvezani obrt in trgovina letno dve milijardi dinarjev kmetijskih pridelkov. Zamolčal pa je, koliko teh je domačega blaga, koliko pa od drugod uvoženega.

Kmetije niso tisti, ki slabijo naš notranji trg. Več škode kakor industrija ima od slabitve notranjega trga prav kmet, ki bi bil najboljši porabnik domačega industrijskega blaga, če bi mu nekmečki uporabniki ne ubijali domačega trga s škodljivim uvozom kmetijskih pridelkov in za današnje hude čase nepotrebnih nasladil. Huje je kmetu pri taki slabitvi kakor industriji. Medtem ko lahko ta zmanjša ali celo ustavi svoj obrat in tudi pri tem ne pride njegov obstoj v nevarnost, ne more kmet svojega obrata omejiti ali celo opustiti, ker nima potem od česa živeti.

Pribiti moramo, da imamo v državi neko nerazsodno manjšino, ki razmetava narodno premoženje in so ji deveta briga težave našega narodnega gospodarstva. Dokler ta manjšina ne bo tako vzgojena, da bo upoštevala težave in potrebe večine, je zastoj govori našemu kmetu in drugim porabnikom o krepitvi domačega trga.

Narodna odbrana je za povečanje zanimanja za domače blago založila tablice za prodajne in obratne lokale, ki na vidno obešene pozivajo k nakupu domačega blaga. Takšne tablice naj bi se namestile tudi na domačih živilih po trgih in po trgovinah, da bi opozarjale na domače kmetijsko blago.

Nekateri se jezijo zaradi uvoza kmetijskih pridelkov na trgovce, toda nimajo prav. Kriv ni prodajalec, temveč porabnik, ki zahteva v svoji samopašnosti, kar mu srce poželi, in se ne ozira na dejstvo, da je tudi sam le člen družbe, ki je povsem odvisen od vzajemne pomoči in upoštevanja soljudi.

V tem obupu se je narod po krajevni organizaciji JNS obrnil na narodnega poslanca g. Prekorška, ki se je takoj odzval in prišel 1. t. m. na lice mesta, kjer si je z g. Lušinom ogledal vse te kraje. Ljudstvo je prepričano, da bo g. poslanec tudi zdaj kakor vedno pomagal savinjskemu prebivalstvu, kolikor mu bo mogoče.

ISTEGA DNE JE TOČA KLESTILA PO DOLENJSKEM.

Novo mesto, junija.

Po soparnem dnevu so se začeli 30. maja nad Trško goro, Hmeljnikom in vzdolž mirnopedškega gričevja kopičiti sumljivi oblaki. Kmalu se je ulilo kakor iz škafa in med bliskom in gromom je začelo zdajci padati gosto in debelo ledeno zrnje.

Kmetovalec, ki je stavil vse upanje v svoje polje, je doživel v pičli pol uri bridko razočaranje. Toča je pokončala posevke v Daljnem vrhu, Gorenjih in Dolenjih Kamencah, Bučni vasi, Prečni, Irči vasi, Brodu, Malih Šrjancih, Boričevem, Velikem in Malem Podljubnu in Mraševem Trški gori je zaenkrat prizaneslo, zato pa je občutno prizadet Vinji vrh nad Belo cerkvijo, kjer je toča oklestila vinske trte. Med navedenimi kraji so najbolj prizadeti Birčna vas in Veliki in Mali Podljuben, kjer so uničeni vsi posevki. V ostalih krajih je 80 odstotkov škode.

V okolici Mirne imajo zaradi toče zlasti veliko škodo vasi Volčja njiva, Glenk, Stan, Debenc in Stara gora, kjer so opustošeni vsi vinogradi, sadovnjaki in vse njive. Tako silne toče se ne spominjajo stari ljudje že 50 let.

Okrog Mokronoga je bila toča enako strašna. Poleg Mokronoga so prizadeti Slepšek, Ribjek, Straža in Brezovica. Slepšćansko in ribško polje sta uničeni. Prav tako vinogradi na Straži in Brezovici. Druge vasi so manj prizadete.

DAN POPREJ JE LEDENO ZRNJE PADALO PO BELI KRAJINI.

Radovica, junija.

Bela Krajina je siromašna dežela. Pomladi je že pritiskala suša, da je primanjkovalo vode. Komaj so se pa polja, travniki in vinogradi od izdatnega dežja nekoliko opomogli, nas je predzadnji terek zvečer obiskala toča.

Trgatev je končana za vso radovško in metliško župnijo. Opravila jo je toča, ki je 20 minut klestila lepo obetajoče trsje, pšenico, krompir in

Huda toča v raznih krajih

V GORNJEM KOTU SAVINJSKE DOLINE JE VSE ZBITO V TLA.

Braslovče, junija.

Predzadnje sredo popoldne je zadela gornji kot Savinjske doline huda nevihta s točo, po kateri so najbolj prizadete braslovške vasi Letuš (del), Gornje Gorče, Obraniče, Male Braslovče, (le del), Podvrh, Sv. Matevž, potem Gomilsko, Št. Jurij ob Taboru in druge vasi tam okoli. Toča je v desetih minutah pobelila njive, travnike in vinograde ter jim dala sliko zimske pokrajine. Proti večeru, ko je nevihta ponehala, so hiteli ljudje iz hiš na polja, kjer se jim je nudil grozen pogled na uničeno letino, ki je splošno izredno dobro kazala. V teh hudih časih so z upajočimi očmi zrl v boljšo bodočnost. Zdaj so jim uničeni prav vsi pridelki od hmelja, krompirja do sena na travniku, preko katerih je drla umazana voda in poteptala polomljene bilke. Nimajo prav ničesar, razen upa v srečo, da dobe odkod pomoč. Na to čakajo in prosijo zanjo.

Občinska komisija z občinskim predsednikom g. Omladičem je naslednjega dne, 31. maja, pre-

gledala prizadete kraje ter ugotovila, da so turščica, krompir in fižol docela uničeni in da je škoda na hmelju najmanj 90odstotna. Turščični nasadi so tako zbiti, da skoro ni sledu o njih. Hmeljski nasadi, ki so bili tako ugodno razviti kakor že desetletja ne, kažejo obupno sliko: gole trte se vzpenjajo po drogovi. Močan vihar je še pripomogel, da je toča sekala od vseh strani, zdaj od leve, zdaj od desne. Toča je padala deset minut sama brez dežja in drugi dan je je ležalo ponekod do pet centimetrov na debelo.

Druga komisija z g. Lušinom je ocenila škodo na Gomilskem, pri Sv. Matevžu, v Št. Juriju ob Taboru in na Rezani, kjer so poljski pridelki uničeni 70odstotno, hmelj pa 90- in celo 100odstotno. Val toče je zavzel torej prav obširen obseg tega najlepšega dela Savinjske doline, kjer je bilo vse v bohotnem razvoju z izglede na najugodnejšo letino, kjer je pa zdaj najhujše in kjer je zdaj pomoč najbolj potrebna.

Hudo škodo je napravila toča tudi v Kapli, Prekopi in dalje proti Vranskemu. Hudourni oblaki so tudi onstran Velike planine prinesli ledeno zrnje Trbovljam in okoliškimi vasem.

Soteščan:

21

Dedinja grajskih zakladov

«Zakaj je šla iz službe? Vam je kaj omenila?»
«Menda se je preobjedla. Vmes pa je bilo še nekaj drugega, namreč nesrečna ljubezen...»

«Vam je to povedala naravnost? Mladi ljudje skrivajo take bolečine... Kdo je njen izvoljenec in kje prebiva?»

«Imena se ne spominjam. Živi pa tukaj v mestu...»

«Ali ga poznate osebno?»

«Videla sem ga večkrat, ko je prišel na Malinje. Potem pa je prihajal čedalje bolj poredko. Dekleta je to bolelo...»

Oblastnika je zanimalo, kdo je napolnil starko do njega.

«Slišala sem, da ste razpisali nagrado. Ljudje, ki vas poznajo, so mi svetovali, naj vam grem povedat...»

«Ali ste opazili tisti večer pri dekletu kako izpremembo? Kdaj je odšla z Malinja?»

«Pozno je že bilo. Takrat je bila pri meni še neka druga mladenka. Dogovorili sta se, da pojedeta skupaj v mesto.»

«Kdo je bila tista deklica?»

«Neka Gizela, ki je bivala poprej v graščini...»

Oblastnik je pozval služabnika, naj pokliče Milana, da bo slišal nepričakovano novico. Starka je ponovila svoje poročilo.

«Pa kaj je iskala Gizela pri vas?» je nadaljeval oblastnik.

«Bila je pri graščaku zaradi nekih papirjev. Medtem se je stemnilo. Z Rozalijo sta se našli med potjo ter se domenili, da pojedeta skupaj v mesto...»

«Kako je bila oblečena tista Rozalija, ko je odšla z Malinja?» je vprašal Milan.

Matilka ni vedela natanko. Spomnila pa se je, da ji je posodila Gizela svoje volneno ogrinjalo. Tako je bila rešena uganka, kako je prišla utopljenka do njenega ogrinjala.

Oblastnik je bil radoveden, zakaj je posodila Gizela svoje ogrinjalo.

«Hladno je bilo in Rozalija je bila slabo oblečena», je povedala Matilka.

«In potem sta odšli skupaj proti mestu?»

«Skupaj, druga za drugo.» Katrica je sklenila svoje poročilo. Rekla je, da ne vé ničesar drugega.

Milana se je šele zdaj polotila prava radovednost. Prosil je, naj mu opiše starka vsako kretnjo njegove ljubljene neveste.

Katrica se je še domislila: «Deklica je bila nenavadno tiha in plaha. Večkrat je stopila k oknu in pogledala v temo...»

«Ubožica je slutila...» je omenil Milan.

«Tožila je, da jo preganjajo zaradi dediščine, ter me prosila, naj ji grem za pričo, ker jo poznam po imenu.»

«Tak ni dobila listine...» je sklepal Milan.

«Ali ji boste ugodili?» jo je vprašal oblastnik.

«Prav rada ji bom ustregla. Saj sem jo poznala, ko je bila še majhna deklica.»

Matilka je sprejela darilo in zadovoljno odkrevljala.

Milan ni vedel, ali naj bi upal ali obupal. Gizela je lahko mrtva, kakor je njena spremljevalka, katero je zanesla voda pod kolibo; njo pa je zaščitnilo v deročo strugo. Mogoča pa je tudi čudežna rešitev.

«Zadeva je morda nekoliko drugačna», se je svitalo oblastniku. «Preprosta ženica ni o vsem tako natančno poučena. Nekdo jo je nalašč napolnil do mene...»

«Zakaj je nismo pridržali...?» se je spomnil Milan.

Valant se je kesal, ker se ni tega poprej domislil. «Sicer pa Matilko še zmeraj lahko dobimo», se je pomiril. «Ne verjamem, da je govorila resnico.»

«O Gizeli ni vedela mnogo povedati. Govorila je zelo previdno. Važno je samo to, kar je povedala o ogrinjalu.» Tudi Milan je začel naposled nekoliko dvomiti.

Oblastnik je preudarjal: «Tukaj se skriva nekdo, ki hoče zmešati sledove. Tudi utopljenka najbrž ni bila žrtev nesrečne ljubezni, čeprav niso redki taki primeri...»

«Starko je treba prijeti», je zahteval Milan. «Povedati mora, kdo ji je sestavil poročilo...»

«Izdati mora onega, ki ji je dal napačna navodila. Sama ni zmožna tolikega sleparstva.»

drugo. Koliko truda, dela in denarja je uničenega. Prvo, kar je potrebno, je, da oblastva precenijo nastalo škodo in ljudstvu pomagajo s podporami, zlasti da mu za letos odpišejo vse davke.

Toče je padlo toliko, da so bili v četrt ure polbeljeni hribi med Radovico in Vidošiči in vsa dolina do Treh far in do Metlike.

Naš kmet in nova trgovinska pogodba z Nemčijo

Te dni je stopila v veljavo nova trgovinska pogodba z Nemčijo. Naj malo pogledamo, kaj bo prinesla našemu kmetu, ki komaj čaka na rešitev iz hudih razmer, v katere je zašel ne po svoji krivdi, temveč po sili nespametnega svetovnega gospodarstva.

Pred vojno je bila Nemčija izrazita industrijska država, ki je izvažala svoje tvorniške izdelke in uvažala kmetijske pridelke. Razmere med svetovno vojno in po njej so pa prisilile Nemčijo, da se je vrgla z vso silo na povečanje svoje kmetijske proizvodnje. Danes je njen napor dosegel da krije Nemčija potrebe mleka, sirovega masla in mesa v glavnem doma in da prihajajo tudi domače žitarice vsako leto bolj do veljave. Po novi trgovinski pogodbi bo naša država mogla izvoziti v Nemčijo večje količine žita, zlasti koruze. To bo lepo pomagalo naši vojvodinski žitnici zlasti zato, ker so nemški kmetje dosegli od države zvišanje cen kmetijskih pridelkov na takšno višino, da se kmetovanje tamkaj izplača. Tako bo tudi cena naši koruzi boljša, kakor je bila doslej. Za izvoz žita naša banovina ne pride v poštev, pač pa so naši hmeljarji upali, da bodo dosegli pravico za izvoz znatnih količin hmelja po znižani carini v Nemčijo. Žal, o tem ni nič v trgovinski pogodbi, sodimo pa, da bi se še vendar dalo kaj ukreniti v tem pogledu.

Veliko važnost polagajo vsi listi na nemško obljubo, da bo krila pri nas potrebo oljnatih semen. Danes uvažata Nemčija za skoro eno milijardo dinarjev lanenega semena in za dobri dve milijardi soje iz Mandžurije. Znatno del tega blaga se je obvezala Nemčija kupovati pri nas. Seveda bi bilo treba zato preurediti naše kmetijstvo za pridelovanje teh dveh oljnatih rastlin.

36.

Tako je sklenil oblastnik, a se je hitro premislil. Najprej je hotel najti izvoljenca nesrečne utopljenke in slišati njegovo mnenje. Pravični mož ni maral nikogar krivično obsoditi.

Florina, načelnika mestne straže, je čakalo novo delo. Prejel je ukaz, naj poišče nezvestega ljubimca nesrečne utopljenke. Kje ga bo našel, mu niso povedali, ker ni bilo znano njegovo bivališče.

Pređen je začel Florin kako važno delo, se je vselej skrbno pripravil. Izbral si je primerno mesto, kjer se je zamislil v načrte. Najljubše mu je bilo predmestje; tam so se skrivali ljudje s sumljivimi obrazi, ki se drugod niso upali pokazati.

Tisto popoldne se mu je utrnila drugačna misel. Nekaj ga je gnalo na mestno pokopališče. Tam so postajali mnogi, ki so se sprehajali po stezicah med grobovi.

Za obzidjem pokopališča je Florin počakal večera. Ljudje so odhajali o mraku med živahnim kramljanjem. Grobar je prižgal svetilko v kapelici in pozvonil z zvončkom za verne duše.

Ko je utihnil zvonček, se je začulo na pokopališču tiho ječanje. Florin je stopil na prste, da bi pogledal čez obzidje, ki je bilo višje od njega. Tedaj se je spomnil stranskih železnih vrat, kjer se je videlo med grobove.

Na pokopališču, nedaleč od obzidja, je stala nizka cipresa. Za njo je opazil senco: vitka moška

ZOBNI KAMEN

je treba odpraviti, preden je prepozno -

SVETUJE STROKOVNJAK

Prepozno je, kadar pokaže zobni kamen svoj najhujši učinek: kadar začnejo zdravi zobje izpadati. Kdor pa malo pomisli, doseže velik uspeh: če si redno čisti zobe s Sargovim Kalodontom, se ubrani zobnega kamna. Zakaj Sargov Kalodont je edina krema pri nas, ki ima v sebi znanstveno priznani sulforicinov oleat po dr. Bräunlichu, ki odpravi nevarni zobni kamen in ki prepreči, da se ne naredi drug. Kdor porabi vsak dan nekaj minut za nego zob - ima vse svoje dni zdrave zobe!

SARGOV KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Lanu se je nekoč mnogo sejalo pri nas. Ko pa je prišla na trg bombaževina, ki je bila cenejša, dasi ne tako trpežna kakor lanene tkanine, je skoro povsem izginil lan z naših polj. Ne bilo bi težko izvesti, da bi naš kmet spet začel na debelo pridelovati lan.

Drugače pa je z mandžursko sojo. Pri nas se je mnogo pisalo o tej, pa zunaj pritičnemu fiziču slični rastlini. Mnenja o možnosti in dobičkonos-

nosti soje v naši banovini so bila kaj različna. Zadnja leta se je pa vendar pokazalo, da se dá v pripravnih legah tudi pri nas gojiti ta važna rastlina. Tako bi se dala zbrati izkustva o tej rastlini in bi se izdala navodila za njeno pridelovanje. To vse bi se dalo doseči, samo je vprašanje, po kakšni ceni bi se dalo v Nemčijo uvažati oljnato zrnje. Če gledamo svetovna tržišča, vidimo, da se prodaja na debelo laneno seme po

postava se je sklanjala nad novim grobom mlade utopljenke.

Florin je odprl tiho vrata in stopil neznanu za hrbet. «Kdo ste in kaj delate tukaj?» ga je nagovoril.

«Tukaj počiva moja ljubljena nevesta», mu je odgovoril z boleznim glasom. «Šele danes sem izvedel, da je utonila...»

«Rad bi vedel, s kom imam čast govoriti...» Načelnik je stopil predenj ter mu pogledal v lice. Mladenič je povedal svoje ime in vprašal, ali ga zasledujejo kot zločinca.

«Sporočeno nam je, da je bila utopljenka žrtev nesrečne ljubezni. Važno je, da se o tem pogovorimo. Pojdite z menoj!» ga je povabil v stražnico.

«Sledim vam z mirno vestjo», se je vdal poveljju.

«Ako niste krivi, se vam ni treba ničesar bati.» Molče sta prispela v stražnico: Florin v zavesti novih uspehov in mladenič v prepričanju, da se bo lahko uspešno zagovarjal.

Zaslišal ga je nadzornik Prusnik. Njegove besede niso bile tako trde kakor ob prilikah, ko je imel opravka z navadnimi zločinci, marveč bile so mehke in prijazne. Prebral mu je vse pogloblitve odstavke iz raznih zapisnikov in dostavil: «Vi ste mladenko najboljše poznali. Ali vam je znano, kje je iskati povoda njene smrti?»

«Midva sva se ljubila», je priznal mladenič. «Najina ljubezen je bila poštena in dostojna.»

«Vi ste ji menda priskrbeli drugo službo», je omenil nadzornik.

«Svetoval sem ji, naj pride bliže v mesto, ter ji sporočil, kdaj lahko nastopi...»

«Ali se je odločila?»

«Na Malinju je odpovedala službo. Dogovorila sva še, da ji bom pomagal nesti košaro, pa me je zadržalo nujno opravilo.»

«Škoda. Glejte, prav tisti večer je utonila...» «Pa ni šla v vodo iz obupa, marveč jo je pahnila zločinska roka...»

«Tako bi se dalo sklepati», je menil nadzornik. «A nimamo dokazov.»

«Oglasila se je zanesljiva priča. Brodnik Šimen je slišal tisti večer obupno klicanje. Sprva je menil, da ni nič hudega, ker je ženska kmalu utihnila. Tedaj pa je videl nekoga, ki je planil od obrežja. Hotel mu je slediti, kar je opustil, ker je prav takrat nekdo poklical brodnika na drugi strani reke.»

«Ali imate kakega tekmeča?» se je nadzorniku videlo sumljivo.

Mladenič je odločno zanikal.

Prusnik se je zamislil. Pregledal je vse važne točke, katere je navajal obširni zapisnik. Naposled se je ustavil pri ogrinjalu. Gizela ga je posodila Rozaliji, kar ji je ohranilo življenje. Napadalec ga je moral dobro poznati. Meril je na Gizelo, katero je rešila njena postrežljivost.

A kdo je zločinec? To vprašanje je nadzorniku belilo glavo. Štuc ga pozna, a ga noče izdati.

ri sto dinarjev metrski stot, soja pa je za polovico cenejša. Medtem ko bi se pridelovanje lanenega semena še nekako izplačalo, posebno če vzamemo v poštev še vrednost prediva, ki ga ljubimo kot postranski pridelek. Pri soji pa tega nikakor ne moremo trditi, ker bi vrgel hektar po dosedanjih izkušnjah povprečno kakšnih 15 metrskih stotov, kar bi dalo dobrih 2000 dinarjev. Če upoštevamo dejstvo, da zahteva soja vseskozi ročno obdelovanje (saditev, večkratno okopavanje in mlačev), vidimo, da je njena cena prenizka, saj vrže celo pšenica, s katero je najmanj posla, približno isti dohodek kakor soja. Da je soja tako poceni na svetovnih tržiščih, je iskati vzrok v nizkih mezdah rumenih kulijev in cenemem prevozu po morju — dvoje dejstev, ki jim naš kmet ne more konkurirati. Skoda, da bodo ostale velike ugodnosti glede soje, ki nam jih bi naj prinesla za dragocene protiusluge trgovinska pogodba z Nemčijo, le na papirju, ker se ne dajo izvesti.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na mariborskem živinskem sejmu so prodajali za kilogram žive teže: debele vole po 3.50 do 4 Din, poldebele vole po 2 do 2.75 Din, plemenske vole po 2.25 do 3 Din, bike za klanje po 3 do 3.25 Din, klavne krave debele po 3 do 3.25 Din, plemenske krave po 2 do 2.25 Din, krave za klobasarje po 1.75 do 2 Din, molzne krave po 2 do 2.50 Din, breje krave po 2.25 do 3 Din, mlado živino po 3.50 do 4 Din, teleta po 4.50 do 5 Din.

SVINJE. Na mariborskem svinjskem sejmu so prodajali prasce, 5 do 6 tednov stare, po 70 do 95 Din, 7 do 9 tednov po 120 do 140, 3 do 4 mesece po 150 do 200, 5 do 7 mesecev po 220 do 280, 8 do 10 mesecev po 320 do 400, enoletne po 420 do 520 Din. Kilogram žive teže je bil po 6 do 7 in mrtve teže po 9 do 10 Din.

VINO. Vinska trgovina ne pride do pravega razmaha. Izvoz je skoro čisto ponehal. Tudi ne kaže, da se bo v prihodnjem času kaj izboljšalo. Kupujejo se le manjše množine sproti in po večini cenejša vina od 4 do 5 Din, a dražja, to je v ceni nad 6 Din, zaostajajo. Kupčija z rdečim vinom, zlasti s cvetkom, še vedno prednjači. Prejšnji mesec so cene pri vinogradnikih zaradi nujne

potrebe denarja padle za 50 par do 1 Din pri litru, kar je nakupovanje nekoliko oživilo. Zdaj pa so se cene spet nekoliko dvignile.

Sejmi

10. junija: Lož;
12. junija: Rogatec, Turnišče;
13. junija: Brežice, Zalec, Stari trg pri Poljanah, Zdenska vas, Loče, Hotemaže, Brunik, Ziri, Trebnje, Sv. Andraž v Slovenskih goricah, Št. Janž pri Dravogradu, Kozje;
14. junija: Ljutomer, Lemberg;
15. junija: Planina (laški srez), Semič, Mozirje, Dob, Kočevje, Oplotnica, Št. Vid pri Stični, Dravograd, Kostrivnica, Nedeljišče;
16. junija: Dolnja Lendava, Prosenjakovci.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (k spodnjim tečajem se prišteje še premija 28.5 %):

- 1 nizozemski goldinar za 23.08 do 23.21 Din;
- 1 nemško marko za 13.90 do 13.41 Din;
- 1 angleški funt šterling za 173 do 174 Din;
- 1 ameriški dolar za 33.83 do 34.12 Din;
- 100 francoskih frankov za 225 do 226 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 142 do 143 Din;
- 100 italijanskih lir za 294 do 296 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem klingeru po 9.40 Din. Vojna škoda se je zaključevala po 308 do 310 Din.

Kratke vesti

— **Zborovanje dravskih drevesničarjev** je bilo v soboto v Mariboru. Otvoril ga je ravnatelj banovinske sadjarske in vinarske šole g. Priol, vodil pa predsednik drevesničarskega odseka Sadjarskega in vrtnarskega društva g. Miha Kovačič. Predsednik je orisal težaven položaj drevesničarjev in razvil načrt bodočega dela, ki naj bi prineslo drevesničarjem izboljšanje položaja. Tajniško poročilo je podal g. Anton Jelen iz Št. Ilja. Iz poročila je posneti, da so drevesnice zaradi zime zelo trpele. V naši banovini je okrog 200 drevesničarjev s 500.000 različnimi drevesci. Mimo tega se pa v banovinskih drevesnicah vzgoji vsako leto nad 200.000 dravesc. Po poročilih se je razvila obširna razprava o gojenju različnih sort.

Sprejeta je bila resolucija, ki navaja vzroke težavnega položaja naših drevesničarjev in ima na koncu naslednje nujne zahteve: 1. Pod nadzorstvo naj se stavijo vse drevesnice in naj se dopusti ta vzgoja samo tistim, ki dokazujejo dovolj dovolj strokovnega znanja. Posebno strogo naj se nadzira prodaja. 2. Tudi materialno naj se pomaga potrebnim drevesničarjem, tako da se jim odkupi gotov del vzgojenih drevesc. 3. Davčne uprave smatrajo v napačnem tolmačenju zakona o obrtnih drevesnicah kot trajno, izredno izkoriščanje zemljišč in so posamezni drevesničarji obdavčeni kar s petimi vrstami davkov, katerih seveda ne morejo plačevati. Tu je treba postopati enotno. Sadne sadike so vendar kmetijski pridelek in nikakršen izdelek ter se vzgajajo na že obdavčeni zemlji. 4. Pri postavljanju potrebnih objektov naj se nudi pomoč potrebnim drevesničarjem, ker nima nobeden niti najenostavnejših naprav in poslopij, ki bi mogla jamčiti za pravilno shranjevanje in razpošiljanje drevesc, cepičev itd. Naj bi v to svrhu Banovinska hranilnica proti jamstvu dovolila dolgoletno posojilo. 5. O priliki trgovinskih pogajanj z državami, ki prihajajo v tem pogledu v poštev, naj se izkuša doseči, da dovolijo uvoz naših sadnih sadike po najnižji uvozni carini. Za izvoz pa bi naj prišle v poštev le sadike iz nadzorovanih drevesnic.

— **Tarifne olajšave za promet z Nemčijo.** V zvezi z novo trgovinsko pogodbo med Nemčijo in Jugoslavijo sestavlja prometno ministrstvo v sporazumu z upravo nemških železnic izvozne tarife za posamezne predmete, ki bodo nudile ugodne pogoje za izvoz različnih predmetov v Nemčijo. Za enkrat so sestavljene tarife za izvoz jaje, rude, konoplje, lesnih izvečkov, metilnega alkohola, hmelja, orehov in suhih češpelj. V najkrajšem času bodo gotove tudi nove tarife za izvoz mesa, česna, perja, ferosilicija, kož in lesa. Sestavili bodo za prihodnjo izvozno sezono tudi tarife za izvoz svežega sadja (češpelj, jabolka in grozdja). Sestavljene so nadalje nove tarife za razne predmete, ki jih naša država uvaža iz Nemčije, n. pr. za kemične izdelke, za steklo in za steklarske izdelke, za kalijevo gnojilo, za seme sladkorne pese, za razne kisline, razne vrste katrana in za porcelansko glino.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

Tudi Čink mora nekaj vedeti; bomo videli, ali ga bo izsledil.

«Vi ste opravili.» S temi besedami je odslovil nadzornik mladeniča ter se mu zahvalil za poročilo.

Drugi dan je bil zaslišan brodnik Šimen. O Štucu in Činku ni vedel ničesar; precej natančno pa je opisal neznanca na obrežju reke. Bil je bolj majhne postave; noge so mu bile kratke in šibke, a gorenji del telesa mu je bil precej obilen. Prisojal mu je srednje starost. Na glavi je nosil čepico, kakršne v mestu niso običajne.

«Tega človeka moramo najti», se je razvnel nadzornik. «Ali ste ga še kedaj videli ob reki?»

«Drugi dan je spet prišel, a je bil drugače oblečen.»

«Kdaj ste izvedeli o tem, kar se je zgodilo?»

«Šele potem, ko je bilo truplo že v mrtvašnici...»

«Zakaj niste javili tega takoj oblastvu?»

«Njen zaročenec mi je rekel, da bo uvedel preiskavo...»

«To je storil šele danes. Zlobnik je imel dovolj časa, da jo je popihal.»

Šimen je prikimal in dostavil: «Tisti človek ni domačin, ampak tujec. Poznam domala vse mesto, njega pa še nisem videl. Tudi obleka ni takšna, kakršno nosijo naši meščani.»

Preiskovanje, ki se je skoro že ustavilo, je začelo nenadno napredovati. Podatki so se čedalje bolj množili. Prusnik je bil prepričan, da Gizela še živi, ker jo je rešilo ogrinjalo. Ako bi

bila utonila, bi bili že prav gotovo našli njeno truplo.

Mnenje o Činkovi poštenosti ni bilo preveč zadovoljivo. Prusnik se je že kesal, ker ga je izpustil. V njegovo veliko presenečenje pa se je postopaka nenadno pojavil. Njegova vrnitev je nadzornika tako iznenadila, da mu je segel v roko.

Potepuh se je pobahal: «Nisem tak, kakor menite... Ves čas sem bil na delu...»

«In uspehi?» je bil Prusnik radoveden.

«Čakajte!» se je odrezal. «S Florinom bi rad govoril.»

«Menj pa ne zaupate», mu je oponesel.

«Florin mora z menoj na opazovanje. Ob reki se potika neka sumljiva oseba... Skoro nam bo pojasnjen ves dogodek...»

«Ali menite?» Nadzornik ni mogel vsega verjeti.

Čink je hitel pripovedovati: «V tisti zaprti kolibi sem opazil luč... Kdo drugi bi bil mislil, da straži; jaz pa sem izvohal, da v kolibi večkrat nekdo prenočuje...»

«Štucca čaka», se je šalil Prusnik. «Najbrž še ne vé, da je njegov zaveznik pod ključem...»

«Kako bo vedel, ako je prišel pozneje...»

«Kakšen pa je bil tisti človek?» je preiskoval nadzornik.

«Srednje starosti in bolj majhne postave. Stal sem za grmom blizu kolibe, ko je šel mimo mene...»

«Zakaj ga niste zasledovali?»

«Saj nisem bil neumen. Tako bi bil vse pokvaril...»

«Ali pa upate, da bo še prišel?» ga je izkušal.

«Prav gotovo. Tistemu neznanecu mora biti na tem, da najde Štucca; zato ga bo čakal tam, kjer ga upa najti.»

«Ali poznaš graščaka Teodorja z Malinja?» mu je nadzornik segel v besedo.

«Graščak se lahko pelje s čolnom... Tisti človek mu ni bil prav nič podoben.»

Prusnik je zbral nekaj misli in rekel: «Opis, ki sta ga podala ti in brodnik Šimen, se ujema. Tisti človek, ki postopa ponoči ob reki, je morilec nedolžne žrtve.»

«Zato ga je treba prijeti», je silil Čink in zahteval, naj pride Florin, da se bosta dogovorila.

«Sem že tukaj!» Florin je stopil v sobo, kakor bi bil čul njegovo željo. Hitro sta se zmenila, kje bosta čakala, ko se bo znočilo.

Znašla sta se ob določeni uri na obrežju reke. Izbrala sta si prostor, odkoder se je videlo na kolibo. Njuni sencji sta se spojili s temno jelševino. V mestu je ponehalo drdranje vozov; čulo se je samo še šumenje struge in prhutanje nočnih ptic, ki so se potapljale v vodo in iskale hrano.

Minilo je skoro pol noči, ko sta zagledala sumljivo senco. Pojavila se je na cesti in zavila proti reki. Ustavila se je na bregu pred kolibo.

Postava, ki sta jo v temi precej dobro razločila, je bila takšna, kakor jo je naslikal brodnik Šimen. «Ptiček gre v past», sta se veselila in zadrževala sapo.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled

V Ženevi so začeli razpravljati o velikopoteznih načrtih, ki naj bi zagotovili Evropi mir

in onemogočili vse bodoče vojne spore. V ospredju so pobudni predlogi Francije, Male antante in Balkanske zveze. Kakor kaže, bodo razorožitvena pogajanja med državami le dovedla do nekega uspeha. Med predlogi se zlasti obravnava sklenitev vseevropskega varnostnega in jamstvenega sporazuma, za katerega se je izreklo že 14 držav.

Kakor poročajo časopisi, se v Ženevi vsekakor pripravljajo velike reči, ki bi mogle vso mirovno politiko postaviti na nove osnove. Gre za ustvaritev sporazuma med skupino držav, ki hočejo za vsako ceno organizirati mir, za vsako ceno zagotoviti neizpremenjene meje in za vsako ceno onemogočiti novo vojno ter v primeru kakega napada na eno izmed njih dati napadeni državi vso gospodarsko, politično in vojaško pomoč.

Tako zveze nameravajo skleniti Rusija, Mala antanta, države Balkanske zveze, Bolgarija, Francija, Poljska in baltiške države, sama pa se je ponudila tudi Švedska.

Ta sporazum in na taki osnovi sklenjena zveza bi obenem tudi omogočila sprejetje splošne pogodbe o razorožitvi in s tem znižanje oboroževanja, kar bi nudilo največje jamstvo za ohranitev miru.

Pogajanja, ki se zdaj v Ženevi vodijo med ruskim ljudskim komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim in rumunskim zunanjim ministrom Titulescom

za ureditev odnošajev med Rusijo in državami Male antante

so tik pred zaključkom. Na bližnji konferenci stalnega sveta držav Male antante, ki bo ob koncu meseca v Bukarešti ter bo trajala tri dni, bo eno glavnih vprašanj dnevnega reda vzpostavitev odnošajev z Rusijo.

Na seji 4. t. m. je svet Društva narodov

zavrnil pritožbo Madžarske zaradi obmejnih izgredev proti Jugoslaviji

in Madžarsko napotil na pogajanja z Jugoslavijo. Do odklonitve je prišlo spričo ugotovitve, da je v madžarski pritožbi mnogo neresnic in prostih izmišljotin.

Kakor poročajo iz Pariza, se je zdaj

tudi Anglija pridružila fronti evropskih

dolžnikov Ameriki in odpovedala nadaljnja plačila vojnih dolgov.

Angleška nota Ameriki zahteva razumno ureditev vprašanja meddržavnih vojnih dolgov, vendar pa ne zanika prevzetih obveznosti. Pripravljena je pogajati se z Ameriko o tem vprašanju.

DOPISI

CEZANJEVCI. Pri zadnjih občinskih volitvah so si nasprotniki zelo prizadevali, da bi dobili občino v svoje roke. Posebno na dan volitev so bili na nogah in vozili z vozovi volilce na volišče. Že od ranega jutra so bili namreč v manjšini, zato so posebno popoldne iskali vsepovsod svoje somišljenike, da bi še vendar dobili večino. Pa ni šlo. Lista JNS z nosilcem Francem Vunderlom je dobila 193 glasov, nasprotna lista g. Ivana Ribiča pa le 162. Prijetno zavest imamo Cezanjevčani: V naši občini je zmagala nacionalna misel!

DOVJE-MOJSTRANA. Gasilska četa za Dovje je v nedeljo 3. t. m. slovesno proslavila 45letnico ustanovitve, združeno z zletom radovljiške zveze, blagoslovitvijo motorne brizgalne, javno tombolo in vrtno veselico. Vsa prireditvev je odlično uspela. Imeli smo čast pozdraviti v svoji sredi tudi poslanka, ministra n. r. g. Ivana Mohoriča, ki je bil pokrovitelj vse prireditve. Obiskal nas je tudi starosta Jugoslovenske gasilske zveze gosp. Josip Turk. — Banska uprava je dovolila 25.000 Din občinskemu odboru iz sklada za javna dela za začasno zasilno zavarovanje struge Save, kakor tudi znesek 30.000 Din za zavarovanje struge Bistrice. Bil je že skrajni čas, da se je delo pričelo, kajti vsako naraščanje vode pomeni silno ogražanje Mojstrane. Seveda ta znesek še ne bo zadostoval. Hvaležni moramo biti g. Josipu Zupanu, na čigar posredovanje je banska uprava dovolila kredit. Tudi gradnja dovozne ceste iz Mojstrane na postajo je bila že gotova zadeva. Zato se čudimo, kje se zdaj graditev ovira.

MRZLAVA VAS. Na prijaznem gričku ob robu Krškega polja stoji Mrzlava vas, obdana z lepimi vrtovi, vinogradi in zelenimi gozdčiči. Letos dne 19. marca smo tudi pri nas ustanovili gasilsko četo na pobudo g. Franca Mrslaviča in priredili na binokostni ponedeljek gasilsko veselico, katere čisti dobiček pojde za nabavo gasilnega orodja. Vsem udeležencem veselice se zahvalujemo za obisk. — Pred več leti je bila naša vas odcep-

ljena od državne ceste. Naši možje, kakor bivši župan g. Franc Baškovič in občinski odborniki gg. Ivan Lorber, Martin Lorber, Matija Kožar in drugi, so dosegli, da se je začela graditi cesta Malenca—Stojdraga. Vsa zahvala tudi banskemu inženjerju g. Deklevi za načrt. Naši vaščani so prijeli za krampe in z ljudskim delom dogradili cesto v našo vas. Dne 29. aprila se je potem pripeljal prvi avtomobil v vas. Bil je to avto g. Alojzija Škedla iz Novega mesta, ki je prišel k posestniku g. Ivanu Lorberju, predsedniku naše gasilske čete.

ORMOŽ. V nedeljo 27. maja so v Ormožu v Skorčičevi gostilni zborovali kmečki fantje in dekleta iz ptujskega okrožja. Zvezo v Ljubljani je zastopal njen predsednik Ivan Kronovšek, ki je orisal desetletno delovanje mladinskih kmečkih organizacij v naši banovini. Sledila so poročila zastopnikov društev, nato pa je bilo sklenjeno, ustanoviti pododbor Zveze kmečkih fantov in deklet za ptujsko okrožje z začasnim sedežem v Ormožu. Soglasno je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Jožko Tomažič iz Vitana, podpredsednik Ivo Škorjanec iz Središča in Jurij Cestnik iz Zgornje Hajdine, tajnik Franjo Puklavec iz Vitana, tajnikova namestnica Štefica Dogševa iz Središča, blagajnik Janže Toplak od Sv. Lovrenca v Slovenskih goricah, njegov namestnik Jakob Raušl iz Obreža; odborniki: Marta Plepelčeva iz Središča, Lojzika Štamparjeva iz Lače vasi, Franc Holc od Sv. Lovrenca v Slovenskih goricah, Ivan Cestnik iz Hajdine, Franc Šnajdar iz Hermancev in Stanko Vrtnjak od Sv. Miklavža.

REČICA OB SAVINJI. Občinski organizaciji JNS za Rečico in Kolarje sta preložili občni zbor na nedeljo 10. t. m. v istem času in z istim dnevnim redom.

VERZEJ. Pri nas so nasprotniki že pred volitvami vrgli puške stran in sploh niso šli volit. Njihova lista je zato dobila pri občinskih volitvah le dva glasova, nacionalna lista pa 263 glasov, kar predstavlja polovico vseh volilnih upravičencev.

VUHRED. V članku pod naslovom «Smrt dobrega duhovnika» se je pripetila majhna pomota. G. Pavel Minařnik ob grobu ni govoril kot gasilski župni tajnik, ker pokojnik ni bil član gasilskega društva, temveč se je poslovil od rajnkega kot načelnik cerkvene občine v imenu vseh faranov Vuhreda.

Pristopajte k Vodnikovi družbi!

RICHARD VOSS DVA ČLOVEKA

31

Judita je odvrnila: «Bil je dobra in čista mladost sama. Njegova duša je bila svetla kakor njegovi lasje. Če je vriskal, je iz njega vriskalo življenje, veselje in moč. Kakor bi bil v svojem življenjskem izobilju in moči neumrljiv. In vendar je potem, in vendar je potem!... Ko je šel v Rim, je že nosil v sebi kal smrti. Kako se je to moglo zgoditi? Bil je pač umrljiv človek tudi on! Toda škoda ga je bilo, tako neizmerno škoda.»

In s smrtno bledim obrazom je duhovnik začel:

«Ali ga še zmeraj ljubite?»

«Mrtvega Roka?... Kako ga ne bi še zmeraj ljubila? Ali more kdaj umreti ljubezen do umrlega človeka? To ni mogoče. Vsaj za žensko ne. Vsaj zame ne.»

Tedaj je božji mož bolešno kriknil:

«Vidim, da mu smrti ne morete odpustiti.»

«Preveč me vprašujete.»

Z rahlim priklonom ga je pozdravila in šla stran...

Drugič ji je poskušal pater Pavel pojasniti smrt mladega Roka v Rimu. Pravil je tako zgovorno, kakor še nikoli prej. Presunljive besede je našel za mladeničevo umiranje v večnem mestu, za njegovo trpljenje, preden je umrl, za

njegov strašni smrtni boj. Toda Judita njegovih pojasnil ni razumela in je ostala neomajna pri svoji veri. Duhovnik je povedal, da je sin svoji mrtvi materi na ljubo umrl za življenje. Toda Judita Platterjeva tudi tega ni razumela. Po vsem svojem bitju tega ni mogla razumeti.

Boj med njima je bil brezupen. Borila pa sta se vendar dalje.

Prišli so časi, ko je bila Judita prepričana, da se je njena vroča ljubezen do mladega gospoda Roka izpremenila v zagrizeno sovraštvo proti patru Pavlu. Da je mogla ona sovražiti! Sovražila je samo sebe zaradi tega občutja, ki jo je poniževalo, kakor bi jo bil kdo okaral. Odtlej se ni več borila le z duhovnikom, ampak tudi sama s seboj. Borila se je s tem občutjem, kakor se druge ženske bore z ljubeznijo.

Kako lahko in lepo je vendar za žensko, če sme ljubiti. Kako težko in strašno, če mora sovražiti. Sovražstvo izkazi ženski obraz in dušo, ki je od Boga dotaknjena duša, če ženska ljubi. V tem krvavem boju z demonom sovraštva je spoznala Judita, da je samo ljubezen bistvo ženske in da store ženske, ki sovražijo, zločin nad svojim bistvom. In tako je prišel zanjo najgorenjši čas življenja.

Kaj bo z njo, če ne bo mogla premagati svojega sovraštva?

Prav tako bo, kakor če bi končala samo sebe, če bi sama zamorila svojo dušo...

Tedaj je ona, ki ni hotela nikoli v cerkvi moliti, molila vsako noč v svoji sobici molitev svetega Frančiška, najsvetejšega in obenem najbolj človeškega svetnika katoliške cerkve:

«Češčen bodi, moj Gospod, po tistih, ki odpuščajo zaradi Tvoje ljubezni.

«In prenašajo slabost in žalost.

«Srečni in blaženi tisti, ki ju bodo v miru prenašali, zakaj Ti, o Najvišji, jih boš kronal...»

Že iz mladosti je imela star lesorez. Kazal je križanega, ki se sklanja s križa in s svojo prebodeno desnico ljubeznivo objema svetega Frančiška, ki se z obema rokama oklepa njegovega krvavečega telesa. Poln neizrekljive ljubezni gleda svetnik Odrešenika in Krist mu strmi s pogledom božjega sočutja v oči.

Dva srčkana angelčka plavata okoli Boga in človeka...

Pod to sliko je napisala Judita s pokončnimi, trdimi črkami svetnikove besede in jo postavila k svoji postelji. Ko se je zvečer slekla in je okoli njene glave valovila temna koprena njenih čudežno lepih las, je stopila pred sliko in naglas, svečano povedala tiste besede. In velike besede je povedala vsako zgodnje jutro, preden se je lotila svojega dnevnega opravila, ki je bilo delo, trud in boj.

In dnevno opravilo njenega življenja bo zdaj, da bo svetnikove besede izpremenila v resnico. Potem se bo morebiti tudi po njej iztegnila Odrešenikova roka. Morda bo tudi ona dobila krono, čeprav ji bo znak zmage trnjeven venec.

DOMAČE NOVOSTI

* Dar našega kralja češkoslovaškemu zunanjemu ministru dr. Benešu. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je prejel od Nj. Vel. kralja Aleksandra za svojo petdesetletnico prekrasno darilo. Dr. Beneš se je za dar brzojavno zahvalil in izrazil svojo globoko zahvalo za izkazano mu visoko pozornost.

* Odkritje spomenika žrtvam za domovino v Šabcu se je zelo svečano izvršilo preteklo nedeljo. Razen tega so Šabčani slavili stoletnico svoje cerkve, posvetitev Sokolskega doma in otvoritev železniške proge čez novi most na Savi. Poleg številnih odličnih gostov, tako patriarha Varnave, se je udeležil slovesnosti tudi Nj. Vel. kralj Aleksander, ki je imel na svečanem kosilu govor, nanašajoč se na vlogo Šabca v zgodovini naše velike domovine. Kraljev prisrčni govor je napravil na vse prisotne najgloblji vtisk.

* **Jadranski stražarji iz vse naše banovine** so zborovali v nedeljo v Celju. Zborovala sta oba oblastna odbora, iz Ljubljane in Maribora. Svečanosti sta se udeležila tudi predsednik izvršnega odbora Jadranske straže v Splitu g. dr. Ivan Tartaglia in glavni tajnik g. dr. Ivo Rubić. Na zboru ljubljanskega oblastnega odbora je bil ponovno izvoljen za predsednika podban g. dr. Pirkmajer, na zboru mariborskega pa ponovno mariborski župan g. dr. Lipold. Na slavnostnem skupnem zborovanju obeh odborov je bila sprejeta resolucija, ki pravi, da je smoter Jadranske straže učvrščevanje zavesti v narodu o veliki važnosti morja za našo državo in krepitev ljubezni do Jadrana. Zato je treba s skupnimi žrtvami postaviti ob morju dom za vso dravsko banovino. Delo obeh odborov pa bodi tudi posvečeno čimprejšnjemu zblizanju dravske banovine z morjem, in to s cestno in tudi z železniško zvezo.

* **Povratak bolgarskih književnikov.** Nedavno je obiskala skupina bolgarskih književnikov Jugoslavijo in tako tudi Ljubljano in Bled. Na povratku 2. t. m. so se bratski gostje ustavili v Beogradu, kjer jim je Društvo prijateljev umetnosti priredilo čajanko. Zvečer so odpotovali v Sofijo. Vodja bolgarskih književnikov g. Balabanov je izjavil v razgovoru z novinarji, da odnašajo bolgarski književniki s svojega potovanja po Jugoslaviji najlepše vtiske in da so naravnost ožarani od lepote naših krajev. Vse njihovo potovanje po

Jugoslaviji je bila ena sama iskrena želja po prijateljstvu in sporazumu med Jugoslaveni in Bolgari. Sporazum, ki ga sklepajo narodi, je neporočljiv in na taki osnovi sklenjeno prijateljstvo med Bolgarijo in Jugoslavijo bo ostalo trajno.

* **Odlikovanje ljubljanskega pevskega društva «Slavec».** Nj. Vel. kralj je odlikoval pevsko društvo «Slavec» v Ljubljani ob priliki njegove petdesetletnice z redom sv. Save III. stopnje.

DOLENJSKE TOPLICE

reorganizirane. Celotni obrat.
Pošta Toplice pri Novem mestu.

* **Narodni poslanec g. Prekoršek o bojevnikištvu.** Na sreski skupščini JNS v Celju, ki jo je vodil predsednik g. dr. Ernest Kalan, je govoril tudi narodni poslanec g. Ivan Prekoršek. Rekel je med drugim: «Mi narodni poslanci, ki smo bili na podlagi šestojanuarskega manifesta in ustave iz leta 1931. izvoljeni v narodno skupščino, smo v najhujših časih gospodarske stiske prevzeli nase ogromno odgovornost, ki je činitelji v Beogradu sami ne bi bili mogli trajno nositi. To naglašam, ker smo danes narodni poslanci tisti, ki smo izpostavljeni vsem strelom iz pušk in topov ter nismo niti zaščiteni, da bi se mogli braniti onih, ki nas blatijo in nam hočejo jemati pošteno ime. V zadnjem času smo doživeli v ožji domovini pojav, ki se označuje kot nekaj nov evangelij prerojenja in očiščenja umazanih duš, spreobrnjenja ali pa odstranitve pokvarjenih ljudi. Temu pojavu ne pripisujem važnosti in pomena, ker sem tako nepopoljšljiv idealist, da ne bom nikoli veroval, da bo živelo nekaj, kar se je bilo v laži porodilo. Organizacija bojevnikov je le društvo, ki je pa takoj ob prvem nastopu prekoračilo društvene meje in prešlo na politično poprišče. To je neopustno. Če v tej državi sodimo mlade, nezaposlene ljudi, ki so zašli z ravne ceste državljanskega življenja, če smo nekoč razgnali komunistično stranko, potem ne razumem, kje je npravnost, ako smejo starejši ljudje govoriti na tak način, kakor že ni govoril noben komunist v tej državi. Med bojevniki so gotovo tudi narodno poštene ljudje, a to v življenju še ni dovolj. Imeli smo v javnem življenju mnogo poštenjakov, a med njimi tudi mnogo nesposobnih politikov. Glavno je, kdo so oni, ki jih vidimo povsod na bojevnikiških zborih in ki sestavljajo 90 do 95 odstotkov udležencev. To so oni, ki so leta 1931.

pred svetom razglasili volitve za plebiscitno glasovanje, ali smo za nedeljivo Jugoslavijo ali ne. Takrat so se v svetu šteli glasovi, oddani v savski in dravski banovini. Oni so tedaj napeli vse moči, da bi bila udeležba čim manjša. Ti ljudje naj zdaj postanejo preporoditelji Slovenije in glasniki nečesa novega? Morda so taki pojavi potrebni, da se vidi, kaj je bilo zdravega in kaj je bilo tu pri nas samo iz računa. Moral sem doživeti, da me je govornik na bojevnikiškem shodu 10. maja v Celju označil za tistega, ki vihti svoj bič nad sreskim načelstvom, da mi je moje poslansko poverilo lovska karta, srez lovske področje, prebivalstvo pa moja divjačina. Vse to bi bilo smešno, če bi taki pojavi ne zagrenili naših ljudi, ki so vedno pošteno delali. Odgovornost za to, da se sme na tak način razdirati in da se to celo štiti, ni majhna in o tej odgovornosti bo pisala politična zgodovina našega naroda. Doživeli smo že mnogo hujših bojev, pa bomo dali tudi bojevnikištvu tja, kamor spada. Potem bo zopet napočil solnčni čas našega še krepkejšega dela za narod in državo.» Besedam poslanca g. Prekorška je sledilo navdrušeno pritrjevanje.

* **Važno posvetovanje sreskih organizacij JNS.** Dne 4. t. m. je bilo v Ljubljani posvetovanje sreskih organizacij JNS, ki je bilo sklicano po naročilu predsedstva stranke. Udeležba je bila izredno velika. Od 248 odposlancev, kolikor so jih sreske organizacije imele pravico poslati, je prišlo 234, ki so zastopali vseh 27 sreskih organizacij JNS v dravski banovini; razen tega je bilo navzočih 6 senatorjev, 24 narodnih poslancev, 30 članov banovinskega sveta in 9 članov glavnega odbora JNS. Od predsedstva stranke so prisostvovali strankin podpredsednik in glavni tajnik gospod dr. Albert Kramer, podpredsednik g. Ivan Pucelj in glavni blagajnik g. Ilija Mihajlovič, ki je prinesel pozdrave strankinega predsednika gosp. Nikole Uzunovića. Ves čas je bil prisoten tudi ban g. dr. Marušič. Posvetovanje je trajalo z enournim opoldanskim presledkom od 10. do 18. ure. Vodil so ga senator g. dr. Ravnhar kot predsednik in predsednika celjske in ljubljanske okoliške sreske organizacije gg. dr. Ernest Kalan in Ivan Pipan kot podpredsednika. Na dnevnem redu je bila razprava o važnih političnih, gospodarskih in socialnih vprašanjih dravske banovine. Po obširni obravnavi, ki so se je udeležili zastopniki prav vseh srezov, je bila soglasno sprejeta kratka resolucija, ki bo predložena vrhovnemu vodstvu stranke.

Na Juditini domačiji ni nihče slutil, da je duhovni gospod, ki prihaja tako pogosto iz doline, star znanec krajevske žene. Vsi so občutili zaradi moči njegove gospodovalne postave in mogočnosti njegovega nastopa ponižno bojazen in strah ob enem. Vsi so mislili pri njegovem pogledu, da je bil on tisti, ki je prinesel zakrament v njihove divje višave in dal duhovnika ljudem iz Dolomitov, ki so bili prej brez duhovne tolažbe.

Med samostanci je smel le on spovedovati in dajati odvezo. Le on je smel maševati in ob velikih praznikih opravljati najsvetejšo službo. Le on je smel umirajoče spravljati z Bogom in mrtve blagoslavljati.

Bil je vnet in strog služabnik Gospodov. In postajal je še čedalje strožji, vnetejši. Pravi zagriženec je že bil in spokornik. Grešniki so se mu upali odkriti samo svoje najmanjše grehe. Hudo bolni so pošiljali penj le v poslednjih urah. Umirajoči so v smrtnem strahu strmeli na njegove ustnice, ali jim bodo odpustile.

Kamor je prihajal, so se otroci razbežali. Če se mu niso mogli več skriti, so se mu plašno bližali in s strahom lovili njegovo roko, ki je ni pustil nobenemu otroku poljubiti.

Le z veliko težavo je pripravila Judita svoje pse do tega, da se niso vrgli nanj, kakor bi bil sovražnik njenega doma in miru. Če je stopil v hišo, so se splazili stran in zamolklo renčali in kazali zobe možu, ki sta ga nekoč njegovi mrcini tako ljubili in ki je ob njegovih nogah poginil pes Argos...

V zavodu grešnikov in spokornikov je uvedel pater Pavel nov red. In kar je on uredil, je držalo. Njegov red je bil tako strog kakor njegov obraz in duh, tako oster, kakor se je spodobilo grešnim in pokorečim se duhovnikom. Sam se je najprej uklonil svojim ukazom, s pravo zagriženostjo kesanja in kazni.

Kakršen je bil v prvih urah svojega prihoda, tak je ostal. Menihi so ga sovražili. Splošnemu sovraštvu pa se je pridružil še strah. Seveda so vsi vedeli, da ga avguštinski red na poseben način štiti. Toda tudi brez pooblastil, ki jih je imel, bi se bili morali ukloniti njegovi volji, saj je bil rojen osvojevalec duš.

Toda kaj mu je to pomagalo, dokler ni mogel osvojiti ene same duše? In to je bila razen tega še duša ženske, ki je še čez smrt ljubila in ostala zvesta.

Če bi mogel-zanjo spet zbuditi mrtveca, če bi mogel storiti čudež... Potem bi ljubila živega. Sami sebi bi postala nezvesta in to bi bila njena krivda!... Zaplesti to ponosno, trdo dušo v krivdo in greh, bi pomenilo njen poraz! Saj je bil greh že od nekaj tisto, kar je človeštvo uklonilo cerkvi in Bogu. Prav to bi se potem zgodilo tudi z njo.

Ze pri sami misli, da bi se mu posrečilo osvojiti Judito, če bi zapadla v krivdo, se mu je zvr-telo. Njegova domišljija se je opajala še pri samem slikanju take zmage. Kako bo vriskal! Kako ji bo dal čutiti svoje zmagooslavje! Ponižati jo je hotel, zaslužniti! Samo v začetku! In ko bo po-

nižana, bo njeno sklonjeno glavo in srce s krepkimi rokami dvignil kvišku, k Bogu...

Tako se je tudi ljubezen tega vnetega človeka izpremenila v sovraštvo in — pater Pavel je bil vesel tega sovraštva, ki je rešil duhovnika smrtnega greha.

S sproščenim srcem bo odslej služil svojemu Bogu in Gospodarju. In ne bo več slab, malopriden duhovnik.

Hozana!

Iz samostana Nove Štife je prišel korar s sporočilom prečastitega gospoda prelata za patra Pavla. V svoji obokani celici je ta sprjel gosta iz svoje nekdanje domovine.

«Da si se za svojo krivdo, ki v najvišjem pomenu ni bila krivda, dovolj spokornil — to ti moram povedati.»

«Vendar pa čutim, da mi ta krivda in še marsikaj drugega še zmeraj teži vest.»

«Prenašati to divjino tako dolgo, je že dovolj kazni tudi za zločin, ki bi bil zares velik. Vrni se torej z menoj.»

«Ali si bil zato sem poslan?»

«Da, zato.»

«Ostal bi še rad.»

In čez nekaj časa je težko zavzdihnil: «Moram še ostati.»

«Moraš?»

«Moja obljuba še ni izpolnjena. In bila je zaobljuba.»

«Ali jo smem poznati?»

* **Železniški strojevodje ministru dr. Kramerju.** Te dni je sprejel minister g. dr. Kramer v Beogradu odposlanstvo Združenja jugoslovenskih strojevodij državnih železnic. V odposlanstvu je bilo sedem odbornikov iz vseh krajev Jugoslavije. Dravsko banovino je zastopal član glavnega odbora g. Klešič. Predsednik združenja g. Jovanović je sporočil ministru g. dr. Kramerju, da ga je združenje v znak hvaležnosti za njegovo stalno skrb, ki jo je posvečal železničarjem, zlasti pa strojnemu osebju državnih železnic, in za veliko razumevanje, ki ga je vedno kazal za železničarsko službo, soglasno izvolilo za svojega častnega člana. Odposlanstvo je obenem izročilo g. ministru krasno diplomu. G. dr. Kramer se je pristrčno zahvalil za veliko pozornost ene izmed naših najpomembnejših stanovskih organizacij. Obljubil je, da bo tudi v bodoče v vseh pravičnih rečeh rad pomagal, kjer in kakor bo mogoče.

* **Skupščina laške sreske organizacije JNS** je bila te dni v Laškem ob številni udeležbi odposlancev vseh občinskih organizacij. Vodil jo je g. dr. Roš, ki se je dotaknil tudi bojovniškega gibanja. Poudaril je, da je v današnjih gospodarskih razmerah pač lahko dobiti z grmečimi gesli v vsako poljubno društvo lahkoverne množice, toda ko bo prišel čas dejanj, se bodo vrste, pričakujoče od gibanja dejstev, spet čez noč porazgubile. Tudi narodni poslanec g. Prekoršek je omenjal v svojem poročilu bojovniško gibanje, ki je prekoračilo svoje delovno področje. Pri volitvah so bili izvoljeni z vzklikom dosedanji glavni funkcionarji.

* **Sreska skupščina JNS v Novem mestu** se je vršila pred dnevi ob polnoštevilni udeležbi. Vodil jo je novomeški občinski predsednik gosp. doktor Režek. Po poročilih funkcionarjev so bili izvoljeni v novi odbor: za predsednika dr. Josip Režek, za podpredsednike dr. Josip Trošt, Josip Matko, Slavko Vehove, Franjo Bule in Cvetko Zorko, za tajnika Vekoslav Štrajner, za blagajnika Josip Vales, za odbornike Davorin Matko, Božidar Romih in po en odbornik vsake občinske organizacije. Na zboru so se čule ostre obsodbe gibanja bojovnikov, ki se jim pridružujejo tudi zaplotniški nasprotniki sedanje vladavine. O položaju je podal obširno poročilo poslanec gospod Klinc.

* **Prvi sadovi bojovniških shodov sta dve klerikalni zmagi.** Ponedeljsko «Jutro» poroča: «Bojevniški shodi so rodili prve žalostne sadove. Ne bojovniško huskanje samo po sebi, temveč neum-

ljiva zaščita, ki jo to hujskajoče zapeljevanje ljudstva uživa od strani, kjer je bilo to najmanj pričakovati, je razkrajajoče vplivalo na narodne ljudi. Posledice so se pokazale pri nedeljskih ponovnih občinskih volitvah v Šenčurju in Trbojah, torej na torišču žalostnih šenčurskih dogodkov. V Šenčurju je dobila nacionalna lista JNS z nosilcem g. Šterom 187 glasov, nasprotna lista g. Umnika pa 352 glasov. Vseh volilnih upravičencev je 782. V Trbojah (Smledniku) je dobila nacionalna lista z nosilcem g. Bohinjcem 176 glasov, nasprotniška z nosilcem g. Burgerjem pa 385 glasov. Tako sta obe občini po zaslugi bojovnikov in njihovih zaščitnikov prišli ne v bojovniške, temveč v klerikalne roke, v roke g. Umnika, ki ga naša javnost pozna iz časov šenčurskih dogodkov.»

Fizična preutrujenost.

Znanstveno je dognano, da regulira ekstrakt iz življenjetvorne železe mlade in močne živali («Kalefluid»), doveden v organizem, sekretarno delovanje vseh žlez. krepi ves organizem in uravnoveša živčni sistem tako, da postane človek zopet močan, aktiven v življenju in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. — Onim, ki se zanimajo za zdravljenje s «Kalefluidom», pošljemo brezplačno detajlno literaturo. Zahteva naj se jo pod naslovom: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković. «Kalefluid» se prodaja v lekarnah in drogerijah.

Reg. S. br. 10.537/33

140

* **Trboveljski slavčki so povabljeni na mednarodni nastop mladinskih zborov.** Mali pevci iz Trbovelj, ki so v soboto tako lepo praznovali v Ljubljani svoj stoti koncert in se udeležili v nedeljo tudi nastopa mladinskih pevskih zborov iz Slovenije, so pred dnevi prejeli vabilo na mednarodni zbor za glasbeno vzgojo, ki bo v septembru prihodnjega leta v Pragi. Podobna vabila je prejelo samo kakšnih pet najodličnejših mladinskih zborov v svetu. To vabilo pomeni torej za Trboveljske slavčke najvišje odlikovanje, kar so jih prejeli doslej. Zboru bo priključen 13. mednarodni festival za sodobno glasbo v Karlovih Varih.

* **Mlekarska šola naj ostane v Škofji Loki.** V zadnjem času se živahno razpravlja o banovinski mlekarski šoli v Škofji Loki, ki se utegne iz našega mesta izseliti, in to zavoljo vprašanja, kdo naj šolo vzdržuje. Kakor znano je šola banovinska, gojenci pa, ki obiskujejo zavod, so iz vse države in bi bilo zato prirodno, da prevzame država ta zavod, ki je edini te vrste v Jugosla-

viji, v svojo oskrbo. Toda pri tem nastane veliko vprašanje, ali ne bi država premestila zavoda kam v notranjost. To pa bi bil velik udarec za našega kmeta in mlekarske zadrage, s katerimi je banovinska šola v dogovoru glede odkupa mleka. Ker je Gorenjska živinorejska pokrajina, je vsekakor potrebno, da ostane šola v Škofji Loki.

* **Potrjene volitve v Šmartnem pri Litiji.** Dne 15. aprila so bile v Šmartnem pri Litiji ponovne občinske volitve, pri katerih je, kakor smo že poročali, spet zmagala lista JNS z nosilcem g. Josipom Strmanom. Po objavi izida je narodni poslanec g. Mravljec Milan iskreno čestital g. Josipu Strmanu in volilcem, nato pa je na trgu zbrana množica navdušeno vzklikala kralju in državi ter krepko zapela «Mi vstajamo in vas je strah!» Toda tudi ta poraz in veliko navdušenje nista zadostovala nasprotnikom, da bi spregledali, da so časi njihovega gospodstva minili. Napravili so pritožbo na upravno sodišče v Celju, ki pa jo je te dni zavrnilo kot neosnovano. Upamo, da bo pripadnikom nasprotne liste vsaj to dovolj in da se bodo izpametovali.

* **Smrt zavednega narodnjaka.** Iz Dobove nam pišejo: Na binkoštni ponedeljek smo pokopali zaslužnega moža, dobrega prijatelja in zavednega Sokola g. Frana Pergerja. Umrli je v starosti 67 let. Bil je do zadnjega delaven in prav zaradi te mladeniške delavnosti se mu ni niti poznalo, koliko let je štel. V mladeniški dobi, takrat, ko so se vršili hudi narodnostni boji, je stal kot kremen za narodno stvar. Ni se strašil niti najslabšega vremena, ko je hodil v 6 km oddaljene Brežice telovadit k Sokolu. Kar v krojih sta korakala tja on in njegov še živeči brat Ivan, trgovec na Bizeljskem. Ko se je osnoval po prevratu pevski zbor, je deloval pri njem brez prestanka do zadnjega. Marsikomu je zapel nagrobnico, nasledel smo zapeli drugi še njemu «Al' prijatelj sem nazaj nikdar več ne bo». Na zadnji njegovih poti so ga nosili in spremljali člani Sokola, katerega soustanovitelj je bil. Ko bomo razvili dne 15. julija društveni sokolski prapor, se bomo s tugo v sreč spominjali nepozabnega soustanovitelja društva. Naj počiva v miru!

* **Ženski oddelek umobolnice v Novem Celju** je napolnjen in do nadaljnega novih bolnic ni mogoče sprejemati.

* **Rudarji čakajo zaman na izboljšanje položaja.** Pred dnevi se je po Hrastniku razširila vest, da bo rudnik obratoval spet v polnem obsegu, češ,

«Prečastiti gospod prelat jo pozna.»

«Brez dvoma te je odvezal te zaobljube. Drugače me ne bi bil poslal.»

«Sporoči mu, da samega sebe ne morem odvezati.»

«Odvezal se boš, če boš slišal, kakšne namene ima s teboj naš prečastiti gospod prelat in kaj misli s teboj naš svetil red.»

«Kaj?»

«Dobri, veliki nameni so. Naš red je spoznal moč, ki jo imaš, ker je slišal o tvojem redu v tej hiši nerednih. Vrniti se moraš in zrasel boš v časteh in v delu.»

Tedaj je vzkliknil izbravec: «Ne smejo me še dvigniti! Ne smejo me, ker sem tega nevreden. Zdaj še nevreden!... Prosim te, ljubi brat, da sporočiš to prečastitemu gospodu prelatsu z mojim ponižnim pozdravom vred.»

«Strašno nerad.»

«In obenem z mojo gorečo prošnjo, naj v mojem redu dobro pretehtajo in nato o tem sklepajo: da ta hiša ne bi bila več kazenski zavod. Rad bi v tem divjem svetu postavil in uredil dom našega svetnika, ki bi imel lepo prihodnost. Tu je mogoče dobiti dobro zemljo. Ustvarjanja in dela je tu obilo... Ostani še kakšen dan pri nas, ljubi brat, in dovoli mi, da te povedem po tem svetu. Videl boš, da imam prav, in boš zame govoril pri svojih višjih. Tudi oni bodo spoznali, da je moj nasvet moder, da bo našemu redu v pobožnost in cerkvi v čast.»

Tako je s svojo vneto besedo dolgo prigovarjal poslancu...

Korzar iz samostana Nove Štife je nekaj dni ostal v skalnati in gozdni puščavi. Spoznal je, kakšen oster red je uvedel pater Pavel med grešniki. Videl je, kako so se vsi uklonili pred gospodovalnim duhom enega samega človeka. Slišal je njihovo skrito škripanje z zobmi in nemotno upiranje. Pametni gospod je spoznal bogastvo gozdov in mogočnost blagoslovljenega uspevanja, če se bo dobila močna roka, ki bo znala pripraviti vse za bodočnost in ustvariti nekaj takega, kar bo trajno. In močna roka se ni samo dobila — pohlepno se je že iztegovala, da bi tu ustvarjala in zidala.

Z nobeno besedo ni vprašal sin lepe Briksenške doline po krajih svoje mladosti, po očetovi hiši in materinem grobu. Videlo se je, kakor ne bi poznal doma razen cerkve in družine razen občestva katoliških kristjanov. Videlo se je, da se je v tesni zvezi s spokorniki v veliki dolomitski divjini izčistil v njem duhovnik, kakršnega zahteva njegov poklic. Hlapec božji in služabnik cerkve, ki bodo lahko Bog in duhovna oblastva gledali nanj z dopadenjem.

V celici patra Pavla ni bilo nobenega zrcala. Zategadelj ni mogel videti, ali se je njegov obraz izpremenil. Ni mogel opazovati izpremembe črt na svojem obrazu in znakov, ki mu jih je vtisnilo duhovništvo. Vode gorskih nudournikov, ki je

mimo njih hodil, so bile prehitre, da bi v njih mogel gledati svoj obraz. Pa tudi pogledal ne bi bil vanje. Hlastno bi se bil obrnil stran, kakor bi se svojega pogleda bal.

Toda bral je izpremembo, ki se je zdaj počasi kazala tudi na njegovem obrazu, na licih drugih ljudi, menihov in dolomitskih hribovcev. In trudil se je, da bi to izpremembo prebral tudi v očeh kraljevske žene, kadar ji je v njenem domu sedel nasproti, da bi zgrabil njeno dušo, da bi jo uklonil in premagal.

Toda Juditine oči so mu izdajale tako malo kakor njene ustnice. Kakor prej so počivale na njem hladno in tuje, skoraj sovražno. In pogosto je zgrabila duhovnika ob tem pogledu njegove ljubice iz mladih dni neizmerna bolečina, da bi bil najrajši na ves glas zakričal. Toda zadušil je krik svojega srca in neizmerna bolečina se je izpremenila v hudo jezo, v sveto vnemo duhovnika za misijonsko delo: da bi vezal duše in jih razvezoval...

Čez nekaj časa je prišla iz sveta, daleč, daleč tam spodaj, novica: duhovna oblastva avguštinskega reda so samostan v divjini izpremenila iz kazenskega zavoda v hišo molitve. Poslala so pokoreče se menihe in duhovnike drugam ter došlo majhno število izbrancev za visoko dolino in imenovala patra Pavla za superiorja novega svetišča.

(Dalje prihodnjič.)

da so sklenjene nove dobavne pogodbe med upravo državnih železnic in Trboveljsko premogopno družbo. Pričakovalo se je, da bo v prihodnjih mesecih, če že ne po 26 delovnih dni, vsaj po kakih 20 šihov. Med trpečimi rudarji se take vesti kaj naglo razširijo, potem pa pride žalostno razočaranje. Tudi v tem primeru tako razočaranje ni izostalo, kajti v petek je bilo napovedanih za mesec junij le 13 šihov — torej samo en delovni dan več kakor v maju. Mnogo upanja je dala rudarjem tudi pred dnevi razširjena vest, da bo sprejel kakanjski rudnik okrog 200 hrastniških rudarjev v službo. Ta vest je bila tembolj verjetna, ker je bila objavljena v nekem ljubljanskem dnevniku in razširjena tudi po radiu. Rudarjem je dobro došla vsaka vest o zaposlitvi in z veseljem bi sprejeli tudi delo v «jami smrti». Vest se je kmalu izkazala za neosnovano. Na prašanje pri rudniški upravi in Kaknju je prišel odgovor, da ne potrebujejo novih rudarjev, ker so morali obrat v rudniku sploh skrbeti.

*** Opozorilo rentnikom iz Nemčije.** Finančni urad v Bochumu (Westfalsko) je poslal ob koncu marca rudarskim invalidom, ki prejema iz Nemčije invalidske rente, pozivnice, da morajo plačati 10% dohodninskega davka za leta 1930. do 1933. Jugoslovanski konzulat v Düsseldorfu je prejel na svoje zadevno posredovanje od finančnega urada v Bochumu z dnem 11. maja letos datirano obvestilo, da se navedenim našim rentnikom za leta 1930.—1933. prekličejo pozivnice za plačevanje dohodninskega davka in da bodo o tem prizadeti neposredno obveščeni.

*** Omejitve cen cimenta.** Minister za trgovino Juraj Demetrovič je v soglasju z ministrskim svetom določil meje cen cimenta. Od 1. t. m. se sme prodajati cement samo po ceni, ki je veljala do 15. novembra 1933. Tej ceni se doda še Din 750, kolikor znaša trošarina za 100 kg. Polovico te trošarine mora plačati podjetje in le polovico sme zaračunati kupecu. Podjetja, odnosno prodajalci, ki bi zahtevali višjo ceno, bodo kaznovani z desetkratnim zneskom celotne trošarine. Kazen izreka prvostopno upravno oblastvo, vse globe pa se stekajo v državni sklad za javna dela.

*** Upokojeni rudarji umirajo zaradi bede.** Vse svoje telesne sile pusti rudar pod zemljo. Ko pa izčrpan dosluži, prejema tako nezadovoljno pokojnino, da od nje ne more živeti. Če si drugače ne more pomagati, hira, dokler ga smrt reši bede. Te dni so v Zagorju pokopali dva rudarja, Antona Cvetežarja in Franca Drnovška, ki sta zaradi oslabelelosti umrla drug za drugim. Bolehala sta že nekaj mesecev. Oba pokojnika je velika množica občinstva spremila k večnemu počitku.

*** Nova banovinska cesta na Dravskem polju.** V kratkem bodo pričeli graditi banovinsko cesto Rače—Šikole. Na lice mesta se je odpravila pred dnevi komisija zaradi odkupa nekaterih parcel, po katerih bo tekla nova cesta. Tamošnji kmetje so sami spoznali potrebo nove ceste in nekateri so svet brezplačno odstopili.

*** Tok ga je ubil.** Te dni nekaj minut pred 6. uro zjutraj je postal komaj 28letni Janez Kokalj iz Pšate pri Sv. Jakobu ob Savi žrtev električnega toka. Na Pšati si gradi hišo g. Janežič. Na stavbi dovršujejo zadnja dela. Pokojni je delal na fasadi. Zaradi del je bil tok podnevi zaprt. Bilo je pa delavcem tudi prepovedano pred 6. uro zjutraj začeti delo na zgornjem odru za prvo nadstropje. Tega dne pa je pokojni mislil, da je pozven, gospodar pa, ki je drugače pazil, je bil bolan. Tako Kokalj v hitrici ni dovolj pazil, ampak se je takoj povzpela na oder. Ker ura še ni bila šest in je bil tok še v vodu, je nesrečnik prišel v dotiko s tokom, ki ga je na mestu ubil. Pokojni zapuščena vdovo, s katero je bil poročen komaj šest mesecev.

*** Požari zaradi strele.** Te dni je treščilo v stanovanjsko poslopje dedičev Juričev v Tešju pri Majšpergu. Vaščanom gre zahvala, da se ogenj ni razširil še na sosednje zgradbe. V istem času je udarila strela v hišo posestnika Štefana Napasta v Cirkovcah. V trenutku je bilo gospodarsko poslopje v plamenu, vendar se je gasilec iz Cirkove posrečilo ogenj omejiti, da ni zajel stano-

vanjske hiše. Gorelo je tudi pri posestniku Jakobu Naratu v Sesterzah pri Majšpergu. Ogenj je uničil gospodarsko in stanovanjsko poslopje, ki je bilo oboje iz lesa in s slamo krito.

*** V enem letu jim je dvakrat zgorela domačija.** Predzadnjo soboto popoldne je nastal ogenj v skednju posestnika Mlakarja Janka v Novi vasi pri Ptujju. V usodnem času je bila doma le petletna deklica z nekaj meseci starim otrokom, ki je ležal v zibelki. Gospodinja sama je bila zaposlena na polju, ko je opazila, da gori njena domačija. Hitela je domov ter pomagala reševati, kar se je rešiti dalo. Pogorelo je zidano in z opeko krito gospodarsko poslopje z gospodarskim orodjem. Delno je zgorela tudi stanovanjska hiša. Na pomoč so prišli ptujski gasilci, ki so ogenj omejili. Za Mlakarjeve je nesreča tem hujša, ker jim je lani prav ob tem času čisto pogorela domačija in so si morali vse zgradbe na novo postaviti. Zdaj pa so še te postale žrtev požara. Orožniki so aretirali dve osebi zaradi suma požiga.

*** Po 19 letih iz Rusije.** Te dni se je pripeljal v Maribor z graškim vlakom Janko Mačesič z ženo in dvema otrokoma. Družina je prišla iz Rusije. Mačesič je bil v svetovni vojni leta 1915. na gališkem bojišču ujet. Boril se je nato v jugoslovenski dobrovoljski legiji v Dobrudži, kjer je bil ranjen ter prepeljan nazaj v Rusijo. Zajel ga je boljševiški prevrat. Z ženo sta bežala pred boljševiki v Sibirijo ter izkušala pobegniti na Japonsko in od tam v Jugoslavijo. Na begu pa so ju zajeli boljševiki ter naselili oba na Kavkazu. Od tam sta se preselila v Herson, kjer je delal Mačesič v neki tvornici. Posrečilo se mu je slednjič dobiti dovoljenje za povratek v Jugoslavijo ter je odpotoval čez Varšavo v Maribor. Pristojen je v Dugi log pri Vojnici na Hrvaškem, kjer ima brata.

*** Vojak si je v duševni zmedenosti vzel življenje.** Med rekruti, ki so prispeli v zadnjem času v škofjeloško garnizijo, je bil tudi kmetovalčev sin Peter iz Gornjega Bitnja, ki je štel 21 let. Fant je bil izpočetka živahen kakor ostali mladeniči, toda kmalu so opazili, da z njim ni vse v redu. Postal je zelo melanholičen in je čestokrat kazal znake duševnih motenj, ki pa so potem spet prešli. Pred dnevi je krenil fant za Kamnitnik. Ovil si je okrog vratu vrv, s kakršno čistijo pri vojakih puškine cevi, in se obesil. Ko so ga ljudje našli, ni bilo v truplu nobenega znaka življenja več, čeprav so se dolgo prizadevali, spraviti ga spet k zavesti.

*** Požar.** V eni zadnjih noči je udarila strela v hišo posestnika Skubca na Osredku ter povzročila požar, ki je upepelil hišo do tal. K sreči v hiši že dalje časa ni nihče stanoval. Ogenj so prišli gasiti iz Debečega in Kamarije kljub hudemu nalivu in so preprečili, da se ni razširil tudi na sosedna poslopja.

*** Stroj mu je odtrgal roko.** V petek se je dogodila v tkaninski tovarni v Laškem huda nesreča. Pri delu je stroj zgrabil 24letnega delavca Franca Deželaka od Sv. Lenarta in mu odtrgal levico. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

*** Strela je zanetila požar.** Pred dnevi je ob nevihti udarila strela v vinski hram posestnika Ferdinanda Žužka v Bojniku. Streha zidanice je bila krita s slamo, ki se je vnela kljub dežju. V nekaj trenutkih je bil veliki hram v plamenih. Gospodar Žužek je izvedel za nesrečo šele naslednjega dne. Poleg velikega hrama so mu pogoreli vsa vinska posoda, oprava, vinogradniško orodje, stiskalnica za vino in še nekaj drugih predmetov. K sreči ni bilo vina v zidnici. Škoda je delno krita z zavarovalnino.

*** Z vrelo vodo se je polila.** Posestnica Cecilija Predikakova iz Zupeče vasi je božjastna. Te dni je pri kuhanju dobila napad, pri čemer je prevrnila poln lonec vrele vode, ki se ji je razlila po vsem telesu. Dobila je hude opekline in so jo morali prepeljati v ptujsko bolnišnico.

*** Nenavaden zakon.** V Subotici se je poročila 28letna Matilda Idjoševa s 70letnim starcem He-

gedišem iz okoliške vasi. Do nenavadne zakonske zveze je prišlo zaradi tega, da bo nevesta dobila jugoslovensko državljanstvo, ker je po rodu iz neke madžarske vasi onstran meje. Ker kot madžarska državljanica tudi v službi ne bi bila mogla ostati, si je hitro našla moža, kateremu bo po pogodbi dajala po 50 Din mesečne odškodnine. Takoj po poroki je mlada žena odpotovala v neko novo službo v Beograd, mož pa je ostal na svoji domačiji.

*** Odsekano človeško roko je prinesel pes.** Na travniku Josipa Fiferja, preužitkarja v Frajhamu pri Sv. Martinu na Pohorju, so ljudje spravljali seno, ko je primahal iz gozda Fiferjev pes, nesoč v gobcu neko reč. Ko je prišel pes do gospodarja, je spustil predmet pred njim na tla ter ga vprašujoče pogledal. Z grozo so ljudje videli, da je to kos človeške dlani s štirimi prsti. Takoj so bili obveščeni orožniki iz Slovenske Bistrice, ki so prišli na lice mesta ter si strašno najdbo ogledali. Bil je del leve dlani s štirimi prsti, ki pričajo, da je bil njihov lastnik močnih rok in delavskega poklica. Kazalec je še ovit s krpo zaradi neke poškodbe. Dlan je bila od roke gladko odsekana z nekim ostrim predmetom. Takoj se je začelo ugibanje, kako je prišel pes do strahotne najdbe. Ljudje so uganili, da je bil do 15. maja uslužben pri posestniku Stefanu Kepniku v Frajhamu 65letni drvar Franc Anič iz Limbuša pri Mariboru. Omenjenega dne se je napotil z zaslužkom v žepu čez Pohorje proti domu. Pravijo, da je bil močnih izdelanih rok ter da je imel kazalec na levici zaradi poškodbe obvezan s cunjjo. Ta domneva bi se strinjala z ugotovitvami in opazovanji na najdenem kosu roke.

*** Strela je udarila v radijsko anteno.** Predzadnjo soboto proti večeru je bila v Selški dolini huda nevihta, med katero je silno treskalo. Ko se je okrog pol 19. vračal iz Zgornje Sorice mersarski mojster g. Polde Košmelj iz Zeleznikov proti domu mimo šole v Sorici, je nenadno udarila strela v radijsko anteno šolskega upravitelja g. Zeleznika, stanujočega v šoli. Udarec strele je bil tako močan, da ga je vrgele s ceste v tamkaj stoječo lipo ter mu izbil dežnik iz rok. Ko se je g. Košmelj otresel trenutne omotenosti, je začul iz šole klice na pomoč. Takoj je skočil gledat v šolo, kaj je. Vse sobe so bile polne dima. Misleč, da je strela zažgala poslopje, je takoj svetoval, naj spravijo otroka na varno, sam pa je kot gasilec odšel z nekim na pomoč prispelim domačinom na podstrežje, da vidi, kje je začelo goret. Dognala sta, da je strela ožgala le les, ob katerem je bil napeljan vod od antene v sobo. Sreča v nesreči je bila, da je bila antena izključena iz aparata in zvezana z zemljevodom. Soproga šolskega upravitelja je pripovedovala, da je malo prej izključila anteno. V nasprotnem primeru bi bile poleg požara tudi človeške žrtve, ker je aparat v kuhinji in so bili v trenutku nesreče vsi tamkaj. Škoda je kljub temu, da ni bilo požara, precejšnja, ker je popokalo čez 70 šip v oknih in so pregorele žarnice po sobah.

*** Smrt v kamnolomu.** Usodna smrtna nesreča se je dogodila v kamnolomu Franca Rebernika v Gornji Voličini. Posestnika Franc Bežjak in Ignac Meser sta lomila kamenje za banovinsko cesto. Meser je delal v mali duplini, ki je izdobljena v pečini. Naenkrat se je nekaj metrov nad njegovo glavo razmajal kakih 20 kg težak kamen ter se prevalil v globino. Zadel je Meserja na levo sence ter ga na mestu ubil. Tovariš, ki je delal na drugem koncu kamnoloma, je šele čez nekaj časa opazil usodno nesrečo, ko se mu Meser na ponovne klice ni oglasil. Pogledal je, kaj je z njim, pa ga je našel že mrtvega. Dogodek je vzbudil v okolici splošno sočutje.

*** Viničarija v plamenih.** Zlobna roka je požgala viničarijo veleposestnika g. Kuhna v Razvanju. Zgoreli so ostreže z opeko krita poslopja in zraven obleka in živež dveh viničarskih družin, ki sta v hiši stanovali. Stanovalci so bili med časom, ko je nastal ogenj, vsi pri delu v vinogradu.

*** Gramofonske plošče iz saharina.** Na mariborski postajni pošti so prišli na sled zanimivemu

NAŠI NA TUJEM

IZ ŽIVLJENJA AMERIŠKIH ROJAKOV.

Chicago, maja.

Smrtna nesreča je doletela v Buhlu pri Chisholmu rudarja Antona Terlepa. Ko je razstreljeval kamenje, se mu mina ni takoj razpočila in zato je stopil bliže. V naslednjem trenutku se je slišal pok in Terlepa je ubilo. Pokojnik je zapustil ženo in sedem nepreskrbljenih otrok.

Zrtev divjajočih avtomobilistov je postal 30letni Karel Adam, ki ga je v chicaškem predmestu podrl neznan avtomobilist in ga povozil do smrti. Pokojnik je stanoval pri Jelovčevi družini v Chicagu.

V Chicagu so nedavno našli mrtvega v pisarni odvetnika Ralfa Kompareta. Našel ga je brat, s katerim je skupno vodil pisarno. Pokojnik je štel 48 let. Rodil se je v Ameriki.

Za pljučnico je umrl v New Yorku Peter Pičulin, star 45 let, doma iz Lokev pri Čepovanu na Primorskem. Rajniki je živel v Ameriki 22 let. Zapustil je ženo in tri otroke.

V Chisholmu je umrla Roza Kestnerjeva, rojena v Poljanah pri Kočevju. Za njo žalujejo trije otroci.

Prav tam so pokopali Janeza Kočevarja, ki je bil prišel v Ameriko že leta 1881. Zapustil je devet otrok. Bil je delaven član in ustanovitelj raznih slovenskih društev.

V Pittsburghu so pokopali 46letno Ano Kostelčevco, ki se je rodila v Ameriki. Zapustila je moža in tri otroke. Poleg njih pa žaluje za njo tudi mati.

Po kratki bolezni je v Pueblu preminil Anton Blatnik, doma iz Marinče vasi pri Ambrusu na Dolenjskem. Pokojnik je zapustil ženo in osem otrok.

V istem kraju so pokopali tudi Janeza Meglena, ki je bil doma iz Visejca, župnija Hinje. Pokojnik je štel 54 let.

Za posledicami srčne bolezni je umrl v chicaški bolnišnici Franc Hočevar, star 58 let, doma iz Kala pri Ambrusu.

V Bessemerju si je v trenutku zmedenosti končal življenje Simon Pušnik. Našli so ga obešenega.

V Milwaukeeju je v visoki starosti 86 let umrla Marija Kožuhova, rojena Schneiderjeva, mati šestih otrok. Njena smrt je 83letnega moža tako potrla, da je resno obolel in so ga dva dni po ženinem pogrebu morali prepeljati v bolnišnico.

Iz Homberga-Hochheide (Nemčija) nam pišejo: Rojakinja ga. Alojzija Mejdiceva bo slavila 21. t. m. svojo 70letnico. Mejdiceva je kljub sedmim križem še čvrsta žena. Želimo ji, da bi prav tako krepka obhajala zlato poroko z možem Jožefom. Po rodu sta oba iz Kisovca pri Zagorju, a v Nemčiji živita že 38 let. — V Hochheidi in v Merbecku naši nasprotniki spoznavajo, da niso na pravem potu. Zato je njih število zmeraj manjše, tako da bo kmalu konec tiste komedije, ki so jo uganjali avstrijski agenti.

Banka Baruch 15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršni vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

Listnica uredništva

Vuhred. Ime dopisnika je uredniška tajnost. Ker se je dopisnik samo zmotil in ni s tem nikogar žalil, seveda ne prekršimo uredniške tajnosti.

Homborg Hochheide. Slika ni zadosti jasna.

ŽENSKI VESTNIK

Reja kokoši

Ni vseeno, kako hranimo kokoši in kako skrbimo zanje. Kakor druge domače živali morajo imeti tudi kokoši svoj red in snago.

Če imamo dovolj prostora, da se kokoši lahko prosto gibljejo in si delno iščejo same hrano, za dostuje, če jih po malem krmimo trikrat na dan. Damo jim zjutraj (poleti ob šestih, pozimi ob sedmih, odnosno osmih) zrnate krme: pšenice, rži, ječmena, ajde, prosa itd. in malo koruze. Isto jim damo zvečer (poleti okrog sedme, pozimi pa okrog pete ure). Opoldne pa jim moramo skuhati krompirja in ga zmešati z otrobi. Kadar je zadosti zelenjave, skuhamo poleg krompirja tudi zelenjavo, katero potem, ko se je malo shladila, zmešamo z otrobi.

Če pa imamo kokoši zaprte v ograji, da si ne morejo same iskati hrane in zelenjave, jim moramo omenjene krme pokladati nekoliko več in tudi dopoldne in popolne dajati zelenjavo (poleti dopoldne okrog devete ure, pozimi okrog desete; poleti popoldne okrog četrte ure, pozimi okrog tretje ure). Poleti je dosti zelenjave, solate in trave, pa dajemo to zelenjavo; travo je priporočljivo zrezati. Pozimi pa naribamo živinsko peso, repo in krompir.

Skrbeti pa moramo tudi za snago po kurnikih in dvoriščih, zlasti če imamo kokoši zaprte. Po potrebi, kar je zavisno tudi od števila kljunov, snažimo kurnik dvakrat na teden. Če pa imamo zelo mnogo živali in je prostor omejen, moramo store, v katerih prebivajo kokoši. Nesnago, gnoj pa imamo za gnojilo vrta, kakor smo o tem že pisali. Pa tudi sicer moramo kurnike snažiti; odstranjevanje je treba pajčevino, večkrat omesti strop in stene ter jih dvakrat na leto pobeliti z apnom, kateremu dodamo lizola ali kake druge razkuževalne tekočine, da zamorimo mrčes. Tudi tla, ki naj bodo po možnosti lesena, moramo večkrat temeljito osnažiti in pomiti. Najbolje je, če na debelo potresemo tla z zrezano slamo ali listjem, ki ga na vrtu nagrajemo od sadnega drevja.

Ena glavnih življenjskih potreb perutnine je sveža voda. Skrbeti moramo vedno, da imajo kokoši svežo vodo. Nikdar ne smemo dopustiti, da bi jim primanjkovalo vode. Voda in pesek sta nujno potrebna poleg zadostne hrane za dober razvoj in uspeh pri perutninarstvu. Pomanjkanje enega ali drugega tudi nepovojno vpliva na nesnost, na jajca. Lupina jajc je mehka, se takoj zmečka in kokoš se navadi, da požre jajce prav zato, ker ji manjka tekočine. Za prebavo in tudi da se tvori snov za jajčno lupino je potreben pesek.

Se na nekaj moramo paziti pri perutnini: na snago telesa. Večkrat moramo pregledati živali, ali niso napadene od mrčesa (bolh, uši), in jih je tedaj treba osvoboditi zajedavcev. Zato dobimo razne praške, a eden glavnih pripomočkov, da se žival sama osvobodi nadležnega mrčesa, je pesek. Ako ima kokoš priliko, da se vsak dan okoplje v pesku, se bo sama otrebila mrčesa. Da pa se mrčes, ki ostane v pesku, zamori, moramo pri-mešati prav temu pesku praška zoper mrčes.

Pri taki skrbni negi in pažnji bomo imeli popoln uspeh in veselje nad perutninarstvom.

Za kuhinjo

Mrzel puding s kislim mlekom. Zvrkljaj v loncu pol litra kislega mleka in 20 dek sladkorja v prahu, eno čašico ruma, lupinico in sok ene limone, devet listov rdeče želatine (dobiš jo v vsaki večji trgovini) raztopi v osminki litra vrele vode, in ko se malo shladi, prilij želatino k mleku. Pudingov model oplahni z mrzlo vodo, zlij noter pripravljeno zmes in postavi na hladno, da se strdi. Potem prevrni na krožnik. Na puding pa

ZAKAJ JOKATE?

Starši mi nočejo naročiti vzorcev od Stermeckija, čeprav gre glas po vsej državi, da je pri njem ogromna izbira, dobro blago in nizke cene.

Vzorci volne, svile, delena, cefira in drugih tkanin za ženske obleke pošilja

Trgovski dom
Stermecki

Tovarna perila in oblek

Celje št. 97

Poštnine prosto.

Cenik z več tisoč slikami zaston.

deni osminko litra stepene sladke smetane, katero osladiš z vanilijevim sladkorjem.

Krompirjev zvitek. Umesi navadno testo kakor za jabolčni zvitek. Testo razvleci in ga dobro namaži z mastjo, ki jo poprej razbeli, nato naribaj na testo krompirja, ki si ga že dan prej skuhalo v oblicah (olupi ga šele, tik preden ga naribaš). Krompir naribaj za prst na debelo, nato pa ga poškopaj z razbeljeno mastjo, posuj s sladkorjem in cimtom, dodaj nekoliko rozin in pest zmletih orehov, lešnikov ali mandeljnov. Zdaj zvij testo skupaj, ga položi na dobro pomazano pekačo, pomaži z mastjo še po zvitku in daj peči. Daš toplega kot močnato jed na mizo.

Omleta s slanino. Zreži 8 dek slanine in eno čebulo ter rumeno prepraži. Ko sta slanina in čebula prepraženi, prideni štiri v oblicah kuhane in olupljene zrezane krompirje. Ko se je krompir tudi popekel in zarumenel, prideni pet dobro stepenih jajc, ki jih malo osoli. Medtem ko se jajca trdijo, popravljaš sproti, vedno ob robu kože, bolj pečena jajca proti sredi, da se še nepečena jajca iz sredine tudi zapečejo, odnosno strdijo in je vsa omleta pečena. Kozo vzemi zadosti veliko, da omleta ne postane predebela. Daš s solato za večerjo na mizo. Krompir skuhaj že opoldne.

Zrezki, nadevani z jurčki. Nareži zrezke od pljučne pečenke, jih potolci, osoli in popopraj. V kozi razbeli na drobne kocke narezane slanine, prepraži tudi drobno sesekljano čebulo, peteršilja, korenčka in malo zelene. Prideni še skorjo črnega kruha, malo paprike in tri paradiznike (ali mezgo). Zrezke nadevaj s tanko narezanim sirovim krompirjem in poparjenimi jurčki ter jih zvij skupaj, poveži z nitjo, položi na prepraženo čebulo in zelenjavo ter pokrije duši do mehkega. Med dušenjem prilivaj prav po malem juhe ali pa vode. Ko so zrezki mehki, jih deni v toplo skledo, pokrij in postavi na soparo, da se ne shladijo, v sok pa zakuhaj osminko litra kisle smetane. Ko dobro prevre, polij sok po zrezkih in daj na mizo. Zraven se podajo valjanci, dušen riž, makaroni in podobno. Tudi solato lahko daš poleg.

